Камуністычная партыя (бальшэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 169 (5002) ЖНІЎНЯ 2 ЧАЦВЕР 1934 г. Год выдання XVII

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

СЁННЯ У НУМАРЫ:

ПРАМОВА ТАВ. Л. М. КАГАНОВІЧА — АБ БУДАЎНІЦТВЕ МЕТРАПАЛІТЭНА І ПЛАНЕ ГОРАДА МАСКВЫ.

АРТЫКУЛЫ: ПЕРАДАВЫ — УРОКІ ЕЛЬСКА ЎЛІЧЫЦЬ ВА ЎСІХ РАЁНАХ. ЛЕЙЗЕР — ЗА БОЛЬШЭВІЦКАЕ ВЫХОЎВАННЕ ЛЮДЗЕЙ І ПРАВЕРКУ ВЫКАНАННЯ. СЕМАШКА — ЦЭНТР МАСАВАЙ ПАРТЫЙНА-МАСАВАЙ РАБОТЫ — БРЫГАДА.

ПІСЬМЫ РАБОЧЫХ І КАЛГАСНІКАЎ.

ЗА РУБЯЖОМ:

ВАКОЛ УСХОДНЕ-ЕЎРАПЕЙСКАГА ПАКТА.

АНГЛІЯ ПАВЯЛІЧВАЕ АВІЯЦЫЮ.

ПАЎСТАНЦКІ РУХ У МАНЧЖУРЫІ.

ВОДГУКІ ФРАНЦУЗСКАГА ДРУКУ АБ АЎСТРЫЙСКІМ УРАДЗЕ

АПЕРАТЫЎНА, КАНКРЭТНА КІРАВАЦЬ КОЖНЫМ УЧАСТКАМ УБОРАЧНАЙ

УРОКІ ЕЛЬСКА ЎЛІЧЫЦЬ ВА ЎСІХ РАЁНАХ

Мы друкуем сёння карэспандэнцыю з Ельска. Прааналізуем карціну ўборачнай: пяцьсот гектараў збожжа ляжаць на полі незвязанымі. З скошанага збожжа звезена толькі 15 проц. Са звезенага абмалочана толькі каля 15 проц. А з абмалочанага пераважная частка асядае ў калгасах. У рэзультаце—велізарныя страты пры ўборцы. У рэзультаце—разгар уборкі, скошана больш палавы зернавых, а хлебаздача—на мёртвым пункце.

Чым павучальны прыклад Ельска? Ён «сведчыць аб неканкрэтным кіраўніцтве райкома ўборкай ураджаю, барацьбой са стратамі, райком працягвае працаваць метадамі кіраўніцтва «наогул» (з тэлеграмы тав. ГІКАЛО Ельскаму райкому). І сапраўды. Калі-б райком канкрэтна, аператыўна кіраваў уборкай, хіба ў раёне магло-б стварыцца такое становішча, каб 85 проц. скошанага збожжа ляжала на полі? Райком не здолеў НІ ПРАДБАЧЫЦЬ (а бальшэвіцкае кіраўніцтва—гэта ПРАДУМАНАЕ кіраўніцтва, кіраўніцтва, якое ПРАДБАЧЫЦЬ магчымыя труднасці і памылкі) разрыву паміж касьбой і звозкай з поля, ні прыняць аператыўных мер (бо разрыў ствараўся не адразу, а НАРАСТАЎ на працягу многіх дзён) да ліквідацыі гэтага разрыву. А што значыць 500 гектараў незвязанага збожжа, 85 проц. скошанага і нязвезенага? Яны азначаюць ВЯЛІКІЯ СТРАТЫ. Калі-ж, нарэшце, вы перастанеце балбатаць аб барацьбе са стратамі і забяспечыце сваім кіраўніцтвам недапушчальнасць гэтых страт?

Возьмем цяпер пытанне аб МАЛАЦЬБЕ. Мы пытаемся: калі-б райком своечасова праверыў уборачныя планы і прадугледзеў выдзяленне малацільных брыгад або звенняў, калі-б райком ШТОДЗЁННА правяраў у кожным калгасе справу малацьбы,—хіба магло-б стварыцца такое становішча, што 85 проц. звезенага збожжа аказалася неабмалочаным? Няўжо калгасная маса супроць абмалоту? Хіба калгаснікі не зацікаўлены ў тым, каб збожжа хутчэй было абмалочана і тым самым у большых размерах быў-бы раздан хлеб па авансах? Значыцца справа зноў У АДСУТНАСЦІ КІРАЎНІЦТВА, у дрэннай арганізацыі працы.

І, нарэшце, апошняе — ХЛЕБАЗДАЧА. Мы пытаемся: хто перш за ўсё вінават у тым, што калгас імя Варашылава абмалаціў 15 гектараў, г. зн. у сярэднім 140-150 цэнтн., а здаў толькі 26 цэнтн., што калгас «Бальшэвік» абмалаціў 20 гектараў, г. зн. каля 200 цэнтн., а здаў 19 цэнтнераў? «Не ў сялянах трэба шукаць прычыну затрудненняў у збожжазагатоўках, а ў нас саміх, у нашых уласных радах, бо... мы заклікаты кіраваць калгасамі і мы павінны несці ўсю паўнату адказнасці за работу ў вёсцы» (Сталін). Гэта важнейшае палітычнае ўказанне правадыра партыі забыла ельскае (ці толькі ельскае?) кіраўніцтва, як забыла яно папярэджанне правадыра, што «самацёк цяпер больш, чым калі-небудзь з'яўляецца небяспечным для справы развіцця сельскай гаспадаркі. Самацёк цяпер можа загубіць усю справу».

Справу збожжаздачы ў Ельску пусцілі на самацёк, і ў рэзультаце збожжа малоцяць, а дзяржаве не здаюць.

Які ўчастак уборачнай мы ні возьмем, нідзе няма КАНКРЭТНАГА, штодзённага кіраўніцтва. У Ельску не зразумелі, што «партыя, калі яна хоча кіраваць калгасным рухам, павінна ЎВАХОДЗІЦЬ ВА ЎСЕ ДЭТАЛІ КАЛГАСНАГА ЖЫЦЦЯ І КАЛГАСНАГА КІРАЎНІЦТВА... ЯНА ПАВІННА ВЕДАЦЬ УСЁ, ШТО АДБЫВАЕЦЦА Ў КАЛГАСАХ, КАБ У ЧАС ПРЫЙСЦІ НА ДАПАМОГУ І ПАПЯРЭДЗІЦЬ ПАГРАЖАЮЧЫЯ КАЛГАСАМ НЕБЯСПЕКІ» (Сталін. Курсіў наш). Варта параўнаць гэта патрабаванне правадыра і ельскую практыку, і адразу мы ўскрыем карэнні, прычыны прарываў у Ельску. У Ельску працуюць КАНЦЫЛЯРСКА-БЮРАКРАТЫЧНЫМІ метадамі. «Сядзяць людзі ў канцылярыях і самазадаволена рыпяць пер'ямі, не заўважаючы, што развіццё калгасаў ідзе міма бюракратычных канцылярый». Іменна так і атрымалася ў Ельску. Выносілі даўжэзныя рэзалюцыі, напэўна «выседжвалі» іх днямі, старанна перажоўвалі рэзалюцыі майскага пленума, а ўборку і збожжазагатоўкі пусцілі на самацёк.

Памылкі ельскага кіраўніцтва — ПАЛІТЫЧНЫЯ памылкі. Гэтыя памылкі непасрэдна звязаны з тым, што ў Ельску ПАСЛЯ гістарычнай прамовы таварыша Сталіна, ПАСЛЯ рашэнняў XVII з'езда не перабудаваліся. Пытанне-ж перабудовы метадаў работы—гэта пытанне ПРАВЯДЗЕННЯ Ў ЖЫЦЦЁ ГЕНЕРАЛЬНАЙ ЛІНІІ ПАРТЫІ. Іменна ГЭТА павінны зразумець як ельскае кіраўніцтва, так і кіраўніцтва тых раёнаў (Сураж, Плешчаніцы, Полацк і інш.), якія нездавальняюча кіруюць уборкай і загатоўкамі.

„Калгасны лад не змяншае, а павялічвае клопаты і адказнасць партыі і ўрада ў адносінах развіцця сельскай гаспадаркі. З гэтага вынікае, што партыя, калі яна хоча кіраваць калгасным рухам, павінна ўваходзіць ва ўсе дэталі калгаснага жыцця і калгаснага кіраўніцтва. З гэтага вынікае, што партыя павінна не змяншаць, а павялічваць свае сувязі з калгасамі, што яна павінна ведаць усё, што адбываецца ў калгасах, каб у час прысці на дапамогу і папярэдзіць пагражаючыя калгасам небяспекі". (СТАЛІН)

ЯК „КІРУЮЦЬ" УБОРКАЙ У ЕЛЬСКУ

ЕЛЬСК. (Наш кар.).

У раёне моцна дае сябе адчуваць разбежка паміж жнівом і вязкай снапоў. **500 гектараў убранага жыта ляжыць нязвязаным.** Зусім недапушчальны разрыў паміж жнівом і возкай снапоў з поля. Са зжатых **4500 га з поля звезена толькі 700 гектараў.** Калгасамі Ельскага сельсовета зжата 450 гектараў, а звезена з поля 110.

Калгасы Кармянскага сельсовета да 24 ліпеня зусім не прыступілі да возкі снапоў, не гледзячы на тое, што ўборка праходзіць ужо 8-9 дзён.

Магчыма надвор'е не адпавядае. Можа ідуць дажджы? Не. Надвор'е ўвесь час добрае. **Уся прычына ў тым, што не арганізавана сушка зжатага збожжа, ніхто гэтым пытаннем не займаецца ні ў раёне, ні ў калгасах.** Як правіла, гэта робіцца так: зжаў калгас, звязаў у снапы (гэта ў лепшым выпадку), саставіў у бабкі і няхай сохне сабе самацёкам. **Гэтыя бабкі не раскрываюцца на дзень і не перастаўляюцца.** Ніхто не глядзіць за высыхаючым збожжам. **У гэтых адносінах паўтараюцца мінулагоднія памылкі, калі згнілі на полі ў снапах тысячы пудоў збожжа толькі таму, што не была арганізавана сушка і своечасовая звозка снапоў з поля.**

Але нават пры такой злачыннай павольнай звозцы снапоў у калгасах не спраўляюцца з абмалотам. Калі звезлі збожжа з 700 гектараў, з поля, то абмалочана толькі са 100 гектараў. Прыступілі да малацьбы толькі 18-20 калгасаў. **Астатнія калгасы нечага чакаюць. Малатарні стаяць, не працуюць.**

Асобныя калгасы малоцяць і ссыпаюць зярно ў свірны. Не лічаць патрэбным зярно з пад малатарні везці дзяржаве. **Калгас імя Варашылава, Скараднянскага сельсовета абмалаціў хлеб з 15 гектараў, а дзяржаве адвёз толькі 26 цэнтнераў, астатняе ссыпаў у свой свіран.** Калгас **«Бальшэвік»** гэтага сельсовета змалаціў з 20 гектараў, а дзяржаве адвёз толькі 19 цэнтн.; калгас **«Перамога»** да хлебаздачы зусім не прыступіў. **Такія-ж антыдзяржаўныя настроі і ў цэлым радзе калгасаў.**

Асобныя старшыні калгасаў займаюцца простым «очковтирательством»: зжаў жыта, звязаў у снапы і сцвярджае, што **«скончыў уборку, зараз можна адпачнуць».** Старшыня калгаса імя **Будзённага** нават прыслаў рапарт райкому партыі аб тым, што закончыў уборку жыта і ячменю на плошчы 60 гектараў.

На самай справе аказалася, што жыта і ячмень толькі зжаты і звязаны ў снапы. Да возкі снапоў, збору і падграбання каласоў нават не прыступілі.

Многія старшыні калгасаў не ўявілі сабе, што ўборка **лічыцца скончанай толькі тады, калі на полі не астанецца ніводнага снопа, калі будуць падабраны і падграблены каласы.**

Дзе-ж прычыны дрэннага ходу ўборкі?

Галоўная і асноўная прычына крыецца ў тым, што ў большасці калгасаў праца не арганізавана. Вось калгас **«Энергія»**, Самонаўскага сельсовета. **У ніводным звяне не ўведзена індывідуальная здзельшчына.** Усе працуюць скопам. Работу пачынаюць у калгасе позна—у 8-9 гадзін—і канчаюць рана. Арганізаваны 4 звенні касцоў па 4 чалавекі, але і тут працуюць скопам: косяць гуськом. Зусім недастаткова ў калгасе выкарыстоўваюцца жняяркі. Адна стаіць неадрамантаванай. Астатнія 3 не выконваюць норм. Замест устаноўленых 4 га жняярка зжынае толькі 2—2,5 гектараў.

Замест поўнага выкарыстоўвання жняярак старшыня калгаса «Чырвоны Ельск» **Сумар** (член партыі) штодзённа наймае па 8 жней і 4 касцы і плаціць ім хлебам. Разбазарваюць калгаснае дабро.

Аб якасці і барацьбе за стратамі можна сказаць наступнае: **ні ў адным калгасе да жняярак не прыроблены зернаўлаўліцелі;** вязальшчыкі за сабой не падграбаюць каласоў і не маюць пры сабе грабель; можна з цяжкасцю налічыць дзесятак калгасаў, дзе прыступілі да збору і падграбання каласоў; камсамол і піянерская арганізацыя бяздзейнічаюць.

ВЛ. МАЧАЛЬСКІ.

КАВАЛЕВА І. ПРЫ ТРАЙНЫМ САРТАВАННІ ВЫЦЯРЭБЛІВАЕ 0,... ГЕКТАРА. ЗА ЎДАРНУЮ РАБОТУ ДВА РАЗЫ ПРЭМІРАВАНА (КАЛГАС «РАСНА», СЕННЕНСКАГА РАЁНА).

ВЫЦЕРАБЛЕНЫ ЛЁН ЛЯЖЫЦЬ НА ПОЛІ

ПОЛАЦК, 31. (Па тэлефону ад спецыяльн. карэсп. «Звязды»).

Калгас імя Дзяржынскага, Кушлікоўскага сельсовета, мае 5 брыгад. Кожная брыгада мае па 2, а некаторыя брыгады маюць па 4 вялікіх гумны. Акрамя таго, у калгасе ёсць рад малых токаў і памяшканняў у індывідуальным карыстанні калгаснікаў.

Калгас імя Дзяржынскага яшчэ 20-га прыступіў да жніва жыта. 40 гектараў зжатага жыта і 40 гектараў ячменю стаіць на полі. Акрамя таго стаіць на полі выцераблены лён з 18 гектараў.

У апошнія дні надвор'е значна пагоршылася, няма ніводнага сонечнага дня. Здавалася-б, што не трэба было-б чакаць, пакуль будзе добрае надвор'е, а звозіць ураджай пакрыху ў адпаведнае памяшканне, пад стрэхі, з тым, каб не даць ільну і жыту мокнуць пад дажджом. Але гэта не робіцца. З 40 гектараў зжатага жыта і 18 гектараў выцерабленага ільну звезена жыта толькі з 6 гектараў, а да звозкі ільну з поля яшчэ не прыступілі.

Не толькі ў калгасе імя Дзяржынскага такое становішча. **Амаль па ўсіх калгасах раёна зжатае жыта, лён і ячмень знаходзяцца на полі.** У паасобных мясцах, як у калгасе імя Дзяржынскага (Камянецкі сельсовет), жыта пачынае ўжо прарастаць на коранi, а п... мяшканні стаяць пустымі.

Калі жыта дзе-ні-дзе і пача... звозіць, то пра лён нават і не д... маюць. **З выцерабленых па раё... больш 2.000 гектараў ільну на ... ліпеня звезена толькі нека... гектараў. Выцераблены лён ста... на полі і мокне пад дажджом.**

Бюро райкома, палітаддзел М... вынеслі рад пастаноў аб звозц... поля ўбраных культур. Аднак, **звозцы ільну, аб сушцы яго ні ... адной пастанове,** дырэктыве ... **слова.** Забыліся, як відаць, ... Полацкі раён засеяў 7.200 гект... раў ільну, што раён з'яўляе... ільнаводчым, забылі аб тым, ш... ад таго, як зараз будзе захов... лён, залежыць яго якасць.

Акрамя таго, у раёне ёсць р... фактаў, калі **замест ачэсу галов... ільну грэбнямі праводзіцца аб... галовак косамі.**

Між тым вопыт раду калгас... кажа аб тым, што пры правільн... і своечасовым ачэсе галовак гр... нямі, увесь лён можа быць за... чан і ўжо разасланы.

У калгасах **«Чырвоная Сяк...шчына»** (Раманаўскі сельсовет) **імя Сталіна** (Мала-Цытвянскі сельсовет) увесь выцераблены лён ад... зу ачасалі грэбнямі, замочан і ... разасланы. Аднак, гэты вопыт **перадаецца астатнім калгасам р...ёна.**

НЕЙДЛІН.

Усебеларускі рэйд праверкі гатоўнасці складаў да прыёмкі зярна

ЛЕСПРАМГАСУ НЯМА КУДЫ ПРЫНЯЦЬ 1000 ТОН ЗЯРНА

МОЗЫР. (Ад палескіх карэспандэнтаў «Звязды»).

У гэтым годзе ОРС Мозырскага леспрамгаса павінен прыняць непасрэдна ад участкаў 1600 тон зярна. Хлебаздача ў раёне ўжо пачалася, а ОРС не мае куды прымаць зярна. Склад умяшчальнасцю ў 100 тон, які знаходзіцца ў Слабадзе, перароблен на кватэры; склад на станцыі Гарошыцы стаіць без страхі і засекаў, зусім не прыстасаваны. Склад на станцыі Калінкавічы загружан рознымі прадуктамі і таварамі. У тым-жа відзе і склады ў вёсцы Галевічы.

Трэба адзначыць, што калі нават прывесці ў парадак гэтыя склады, то ОРС зможа прыняць і размясціць з трудом не больш 600 тон хлеба, а астатнія 1.000 тон няма куды падзець. Работнікі ОРС'а ў непадрыхтаванасці складаў лічаць сябе невінаватымі, таму што аб прыёмцы хлеба ім стала вядома толькі 13 ліпеня, але і кантора Заготзярно не рыхтавалася да прыёмкі гэтага хлеба.

Такое становішча са складамі. Не лепшае становішча і з прыёмшчыкамі, сартыроўшчыкамі, якаснікамі, вагаўшчыкамі. Іх у ОРС'е няма. Падрыхтоўкай складаў, забеспячэннем людзьмі ніхто не займаецца, нікога гэта не цікавіць.

Р. Фралоў. В. Мачальскі.

НЕ ГАТОВЫ ДА ПРЫЁМКІ ХЛЕБА

МАГІЛЕЎ.

У бягучым годзе склады Магілёўскай канторы Заготзярно павінны прыняць каля 20.000 тон збожжа. Загадчык канторы Заготзярно ў Магілеве т. **Раткевіч** наўрад ці разумее велізарнае значэнне гэтай задачы. Ён, небарака, нават не ведае колькі ягоныя склады могуць прапусціць збожжа. Ён толькі ведае, што складаў не хопіць, а на колькі — справа цёмная.

Што-ж датычыць наяўных складскіх памяшканняў, то і тут далёка не ўсё ў парадку. Возьмем для прыкладу пад'язныя шляхі да складаў. Кіраўніцтва канторы і горсовет добра ведаюць, што ў выпадку дрэннага надвор'я (ды і сухі час) здатчыкам амаль немагчыма будзе пад'ехаць да аднаго з буйнейшых складаў па вуліцы Шмідта. Аднак, ніхто з іх палец аб палец не стукнуў, каб падправіць невялікі кавалак дарогі.

Памяшканняў для таксіроўкі збожжа ў такіх буйных пунктах, як Лупалава і Буйнічы, зусім няма. І чаму? Аказваецца ў Лупалаве было новае памяшканне, але горсовет аддаў яго пад... піўную.

Аднак, недахопы не толькі ў гэтым. Кіраўніцтва канторы Заготзярно і райпрофсовет правалілі падрыхтоўку кадраў для прыёмкі збожжа. Для прыёмкі патрэбна не менш 26 таксіроўшчыкаў, а ёсць толькі 16. Праўда, па лініі райпрофсовета арганізаваны курсы прыёмшчыкаў і таксіроўшчыкаў, але арганізаваны так, што 50 проц. курсантаў не наведваюць заняткаў, і ясна, якую карысць могуць прынесці такія курсы.

Міх. Баеў.
Віт. Дагер.

КАМПАЗІТАРЫ—„ЗВЯЗДЗЕ"

Кампазітары БССР адзначылі юбілей «Звязды»—выхад яе пяцітысячнага нумара — новымі музычнымі творамі, прысвечанымі юбілею.

Кампазітар САМОХІН напісаў музыку на верш Янкі Купалы, які быў надрукован у юбілейным нумары «Звязды», кампазітар ЛЮБАН— на верш Броўкі, надрукаваны ў нумары за 1 жніўня.

За рубяжом

НА АБАРОНУ ТЭЛЬМАНА

ПРАГА, 31 ліпеня (БЕЛТА). У «Тэльманаўскія дні» па ўсёй Чэхаславакіі былі праведзены, не гледзячы на забарону, сотні мітынгаў за вызваленне Тэльмана. У германскае пасольства накіраваны сотні пратэстаў супроць зняволення Тэльмана. Ва ўсіх пагранічных з Германіяй гарадах і мястэчках вуліцы і фабрычныя будынкі былі ўпрыгожаны лозунгамі ў абарону Тэльмана.

Бруксаўскія гарнякі адправілі на веласіпедах дэлегацыю ў Германію перадаць уладам пратэст чэхаславацкіх рабочых супроць зняволення Тэльмана. Дэлегацыя з'явілася ў паліцэйскае ўпраўленне першага германскага мястэчка —Сайд (Саксонія) і ўручыла начальніку паліцыі пратэст.

ЧЫСТКА ДЗЯРЖАЎНАГА АПАРАТА АЎСТРЫІ

ВЕНА, 31 ліпеня (БЕЛТА). Аўстрыйскі ўрад аб'явіў аб усеагульнай чыстцы дзяржапарата ад прыхільнікаў нацыянал - сацыялізма. Совет міністраў вынес рашэнне аб інтэрніраванні ўсіх удзельнікаў путча, адпраўцы іх на прымусовыя работы і канфіскацыі маемасці.

Венскі паліцэй-прэзідэнт Зэйдэль зволен. Уноў назначаны генеральны інспектар саюзнай паліцыі Скубль пачаў чыстку паліцэйскага апарата.

Начальнік правінцыі Штырыі распарадзіўся аб звальненні ўсіх замешаных у путчы настаўнікаў і неадкладным спыненні выдачы ім зарплаты.

***

Аўстрыйскае тэлеграфнае агенцтва паведамляе, што у Вене і ў правінцыі канфіскаваны шмат узрыўных матэрый германскага паходжання. Учора у Венскім раёне Іозефштальд узарвалася кінутая нацыянал-сацыялістамі бомба. Адзін ранен.

ПРАТЭСТ ШВЕЙЦАРСКАГА ЎРАДА

ВЕНА, 31 ліпеня (БЕЛТА). Швейцарскі ўрад накіраваў Германіі ноту пратэста супроць кантрабанднага правозу праз швейцарскую тэрыторыю ўзрыўных матэрый для нацыянал-сацыялістаў у Аўстрыі.

ЦЯЖКІ СТАН ЗДАРОЎЯ ГІНДЭНБУРГА

БЕРЛІН, 31 ліпеня (БЕЛТА). Гітлер, у сувязі з цяжкім станам здароўя Гіндэнбурга, прыбыў у Берлін. Паведамляюць, што прадстаіць склікане тэрміновага пасяджэння габінета і што члены габінета, якія знаходзяцца па-за Берлінам, тэрмінова выклікаi.

***

БЕРЛІН, 1 жніўня (БЕЛТА). Сёння ў 10 гадзін 30 мінут раніцы ў Берліне апублікавана новае паведамленне аб стане здароўя Гіндэнбурга, якое гаворыць:

«Не гледзячы на спакойна праведзеную ноч, слабасць павялічваецца. Прэзідэнт знаходзіцца пры поўнай свядомасці. Тэмпература не павышана. Пульс стаў больш слабым».

Сёння раніцой у Нейдэк (месца знаходжання Гіндэнбурга) вылецеў Гітлер.

***

БЕРЛІН, 1 жніўня (БЕЛТА). У стане здароўя Гіндэнбурга наступіла яўнае пагоршанне. К 20 гадзінам 30 мінут слабасць прэзідэнта зноў павялічылася. Началося агульнае аняменне цела. Сэрцабіенне аслабла.

***

БЕРЛІН, 1 жніўня (БЕЛТА). Германскае інфармацыйнае бюро апублікавала ў 15 гадзін па маскоўскаму часу камюніке аб стане здароўя Гіндэнбурга. Згодна гэтага камюніке, сёння ўдзень стан здароўя Гіндэнбурга не змяніўся ў параўнанні са станам, адзначаным сёння раніцой.

ЯПОНІЯ РЫХТУЕЦЦА ДА ЗАХОПУ ЎНУТРАНАЙ МАНГОЛІІ

ШАНХАЙ, 1 жніўня (БЕЛТА). Кітайскі друк з занепакоенасцю адзначае ўзмоцненую актыўнасць японцаў ва ўнутранай Манголіі, указваючы на падрыхтоўку японцаў да захопу ўсёй унутранай Манголіі.

Камандаванне японскіх войск прыступіла да фармавання спецыяльных мангольскіх кавалерыйскіх часцей. Японцы збіраюцца стварыць 4 кавалерыйскія дывізіі з манголаў, якія жывуць у Манчжоу-Го і ўнутранай Манголіі. Бюро па вярбоўцы манголаў арганізаваны ў Даланоры, Ліксі і Хайлары.

АРЫШТЫ СОВЕЦКІХ ГРАМАДЗЯН НА УСХОДНЯЙ ЛІНІІ КУЧ

ХАБАРАЎСК, 1 жніўня (БЕЛТА). Як паведамляюць з станцыі Пагранічная (КУЧ), там, а таксама на бліжэйшых станцыях па лініі КУЧ, японскай жандармерыяй у апошні час зроблен рад беспрычынных арыштаў совецкіх грамадзян, служачых і рабочых КУЧ.

За апошнія 110 дзён арыштавана звыш 20 совецкіх служачых дарогі. Прычыны арыштаў невядомы. Маюцца весткі, што к 1-му жніўня г. г. рыхтуюцца новыя масавыя арышты совецкіх служачых і рабочых.

Мяркуюць, што арышты гэтыя з'яўляюцца часткай агульнага плана дэзарганізацыі Усходняй лініі КУЧ, які асабліва энергічна праводзіцца япона - белагвардзейскімі элементамі ў апошні час (забарона пагрузак, крушэнні паяздоў, напад хунхузаў, беспрычынныя масавыя арышты служачых і рабочых дарогі і т. д.).

Гэтая разрушальная правакацыйная дзейнасць асабліва абвастрылася ў сувязі з тым, што ўсе пановa пабудаваныя ў Манчжурыі японскія чыгункі з-за навадненнія, якое адбываецца ў краіне, спынілі рух паяздоў і частка грузаў, не гледзячы ні на якія рагаткі, устрайваемыя мясцовымі уладамі, накіроўваецца экспартэрамі на рэйкі КУЧ.

ПЯЦІТЫСЯЧНЫ НУМАР „ЗВЯЗДЫ" АДЗНАЧ... ЧЫРВОНЫМІ АБОЗАМІ І ПРЫЛІВАМ У КАЛГАС...

ЛОЕЎ (па тэлеграфу).

У адзнаку пяцітысячнага нумара «Звязды» Лоеўскі раён перавыканаў да 1 жніўня ліпеньскі план збожжапаставак. Замест 73 тон здана 140 тон, што складае 169 проц. месячнага плана.

ЖОГ.

***

ТАЛОЧЫН (па тэлеграфу).

29 ліпеня ў адзнаку пяцітысячнага нумара «Звязды» і пленума райкома КП(б)Б калгасы Талачынскага раёна здалі дзяржаве 28 тон збожжа.

Сакратар РК КП(б)Б ТУРЭК.
«Калгаснік Талачыншчыны» — БЕЛЬЦАЎ.

***

КАМАРЫН (па тэлеграфу)

У гонар пяцітысячнага нумара «Звязды» былі арганізаваны чырвоныя абозы з высокаякасным збожжам. Гадавы план збожжапаставак выканан на 45 проц.

Райком партыі БЕДЫМЕРМАН.
Упаўкамзаг ШЧАРБАКОЎ.

***

КРУПКІ.

З вялікім энтузіязмам сустрэлі калгаснікі і працоўныя аднаасобнікі выхад ПЯЦІТЫСЯЧНАГА НУМАРА «ЗВЯЗДЫ». Рад калгасаў адзначылі юбілей чырвонымі абозамі хлеба.

Пры абгаварэнні пастаноў пленума ЦК і пытання аб выхадзе пяцітысячнага нумара «Звязды» у вёсцы ЗАБІНКОВА, Ухвальскага сельсовета, АРГАНІЗАВАЎСЯ КАЛГАС З 20 ГАСПАДАРАК. Маемасць абагулена. Калгас носіць імя т. Варашылава.

У калгасы Ухвальскага сельсовета за апошнія дні ЎЛІЛОСЯ ПЯЦЬ АДНААСОБНЫХ ГАСПАДАРАК.

ВЫЯЗНАЯ РЭДАКЦЫЯ «ЗВЯЗДЫ» ў КРУЯСКІМ РАЁНЕ.

***

ЦЕРАХАЎКА. (Па тэлеграфу). ... ліпеня раён выканаў ліпеньскі пл... хлебапаставак. Перадавы калгас і... Будзённага, у гонар пяцітысячн... нумара «ЗВЯЗДЫ», арганізаваў ч... воны абоз па здачы збожжа дз... жаве. У гэты дзень здадзена ... цэнтнеры і ў лік натурплаты ... работу МТС—53 цэнтнеры.

Сакратар РК РАМАНЕНКА.
Палітаддзел — КЕЧКІН.
Старшыня РВК БЕЛЯКОЎ.
Райупаўкамзаг ШТЭЙНГОЛЬЦ.

***

КАСЦЮКОВІЧЫ (па тэлеграф...). 29 ліпеня раён выканаў ліпень... план хлебапаставак на 110 пр... Здадзена дзяржаве 326 тон доб... якаснага зярна.

Уключаемся ў выкананне ж...веньскага плана збожжапаставак.

РК КП(б)Б РУДНЯК.
РВК ШАКАЛАЎ.
Упаўкамзаг ДОБРАВОЛЬСКІ.

***

ОРША. (Кар. «Звязды»).

Юбілей выхаду ПЯЦІТЫСЯЧНА... НУМАРА «ЗВЯЗДЫ» калгасы і п... цоўныя аднаасобнікі АРШАНШЧ... НЫ адзначылі масавымі чырвон... абозамі са збожжам.

З-пад малатарні—на элеватар... іншыя дзяржаўныя склады не... пынна ішлі чырвоныя абозы з ж... там, ячменем, аўсом.

ЗА 29, 30 І 31 ЛІПЕНЯ Ў АДЗН... КУ ЮБІЛЕЮ «ЗВЯЗДЫ» ПА Р... НУ ЗДАНА 604 ТОНЫ ВЫСО... ЯКАСНАГА ЗБОЖЖА. Барацьба ... датэрміновае выкананне пл... збожжапаставак прадаўжаецца. Д... сяткі калгасаў ужо выканалі га... вы план па жыту і ячменю.

Калгас «ЧЫРВОНЫ БЕРАГ», ...гушэўскага сельсовета (старшы... т. ХАЗАНАЎ), поўнасцю разлічы... з дзяржавай: здана 11 тон 274 ... пограма высокаякаснага збожжа.

А. МІКУЦКІ.

АБ БУДАЎНІЦТВЕ МЕТРАПАЛІТЭНА І ПЛАНЕ ГОРАДА МАСКВЫ

Прамова тав. Л. М. КАГАНОВІЧА на пленуме Моссовета з удзелам ударнікаў Метрастроя, фабрык і заводаў г. Масквы 16 ліпеня 1934 г.)*

III. Аб плане горада Масквы

Дазвольце спыніцца на пытанні плане горада Масквы, які цесна зан з будаўніцтвам метрапалітэ. Кожны з вас разумее, што падова першай чаргі метро і начаемай другой чаргі ў значнай ры вызначае лёс далейшага пларазвіцця і будаўніцтва горада. Натуральна, што кожны з вас рабе спытаць, ці намячаліся і намячаюцца лініі метро выпадва, выходзячы толькі з бягучых дач перавозкі пасажыраў на сён, ці план будаўніцтва метро звязваецца з усім планам далейага развіцця і планавання Масы.

На пленумах Моссовета і Масўскай партыйнай канферэнцыі м прыходзілася ўжо адзначаць, то па даручэнню ЦК партыі і ада, маскоўскія арганізацыі — К, Гарком, Моссовет, нашы плана-архітэктурныя органы—правалі на працягу апошніх трох д над генеральным планам гора Масквы. Лініі метрапалітэна начаны намі, выходзячы ўжо з ўных установак у планіроўцы асквы.

На днях у ЦК партыі і ва ўрадзе былося вельмі важнае пасяэджэнне з удзелам кіраўнікоў парі і ўрада, прадстаўнікоў маскоўіх арганізацый і больш 50 архітэктараў і планіроўшчыкаў, ацуючых па афармленню нашай аліцы.

На гэтай нарадзе быў даложан ан горада Масквы, як ён прадаўляецца маскоўскім арганізацыям. **Тав. Сталін даў нам асноўня, важнейшыя ўстаноўкі далейых шляхоў развіцця і планіроўкі рада Масквы.**

Дазвольце, перш за ўсё, сказаць значэнні плана. Некаторыя людумаюць, што планіроўка гора — гэта роскаш, што яе можна класці яшчэ, па крайняй меры, некалькі год, і пытаюць нас: хіўсе цяжкасці пераможаны ўжо, а вырашаны ўжо ўсе канкрэтя задачы соцыялістычнай будоўшто вы прыняліся за планавангорада на 15-20 год уперад?

Гэтыя таварышы глыбока памыюцца. Усё майстэрства нашага адскога будаўніцтва заключаецў тым, каб мы ўключалі будаўцтва кожнага невялікага ўчастка, ылага дома ў адзіны агульны ан будучага горада.

У Маскве больш двух з паловай сяч вуліц і завулкаў, 51 тыся жылых будынкаў, у тым ліку ьш 31 тыс. драўляных, 23 тычы аднапавярховых і 21 тысяча ухпавярховых дамоў. Мне ўжо ыходзілася неаднаразова гаваць, што пралетарыяту ў спадну асталася вельмі заблытаная тэма лабірынтаў, завулкаў, тукоў, завулкаў старой купецкамешчанскай Масквы. Дзе вуліцвуліца, і нечакана пасярэдзіне аіць недарэчны дом: якому-недзь Ціт Цітычу ўзбрыло на розум грамаздзіць свой дом якраз пасядзіне вуліцы або адцяпаць у вуцы, па крайняй меры, добрых 5 10 метраў на выступы свайго абняка. З павелічэннем насельцтва, а ў нас горад вырастае да мільёнаў насельніцтва, з хуткім стам у горадзе ліку аўтамабіляў ругіх відаў гарадскога транспар жыць будзе немагчыма, калі не запланаваць горад, не пашыць і выпраміць вуліцы, не ствацы новыя плошчы і т. д.

Прыдзецца, безумоўна, выраўніць вуліцы і за лік аднапавярхох нягодных домікаў. Зараз, наг на цэнтральных вуліцах, наиклад, на вуліцы імя Горкага, сустракаем, побач з вялікімі агожымі дамамі, убогія хібаркі аднапавярховую рухлядзь. — я робяць агідным выгляд пролескай сталіцы. Такія-ж дрэнькія, старэнькія пабудовы замаджаюць лепшыя месцы нага горада — набярэжныя Маскракі.

Мы не захапляемся ў тэмпах скі старых дамоў, мы не можам ьшую частку ўноў пабудаваных моў засяліць жыхарамі, высяляемі са зносімых домікаў, але пэўпроцант уноў пабудаваных да патрэбна прадугледзець для ялення перасяляемымі з старых мікаў. Без гэтага Масквы не пебудуеш, вуліц не выраўняеш.

Там, дзе пашырэнню і выпрамню вуліц перашкаджаюць панаўча вялікія і новыя дамы, ба перасоўваць іх. За граніцай о накапіўся багаты вопыт перакі параўнаўча вялікіх дамоў на егласці ў дзесяткі і нават сотні раў.

Перабудоўваючы Маскву, мы паны бачыць на годы ўперад, інамы пабудуем дамы і ўсякага у саоружэнні не там, дзе ім трэстаяць. Калі не будзе плана гоа, мы пабудуем такія каробкі, якія нам сорамна будзе глять ужо праз некалькі год. У Мас ўжо панабудаваны дзе-ні-дзе такія каробкі. У нас бывае часамі, што забудуюць дом якраз на тым месцы, дзе павінна праходзіць вуліца або дзе павінна быць плошча, якіх у Маскве нехапае.

За апошнія гады мы разгарнулі ў Маскве вялікае будаўніцтва. З 1926 года пабудавана каля 3½ тысяч новых дамоў і больш 300 надбудоў агульнай плошчай звыш 3½ мільёнаў квадр. метраў. 1934 год павінен даць яшчэ 655 тысяч квадр. метраў жылой плошчы. За той-жа перыяд пабудавана 25 фабрык - кухань, малакакамбінат, 12 хлебазаводаў, падвоена ёмістасць гародніна-хавальнікаў (з 105 тыс. тон у 1931 г. да 262 тыс. тон). Пакрыта ўдасканаленымі маставымі каля паўтара мільёна квадратных метраў, пабудаваны два магутных вадаводы і плаціна ў Рублёве з гідраэлектрастанцыяй, пасаджана 717 тыс. дрэў і тры мільёны кустарнікаў, якія займаюць плошчу ў 90 гектараў і т. д.

На другую пяцігодку запраектавана пабудаваць новых жылых дамоў з агульнай карыснай плошчай 4½ мільёны квадр. метраў, з якіх 1.300 тысяч квадратных метраў прыходзіцца на 1933-34 гады.

Рост цеплафікацыі намячаецца з 207 тыс кілават да 556 тыс. кілават. Удасканаленыя маставыя запланаваны на 2.700 тыс. квадр. метраў дарог і 860 тыс. квадр. метраў тратуараў: павінны быць пабудаваны 70 новых школ, 12 лазняў, 8 механізаваных прачачных. Зусім зразумела, што такія велізарныя капіталаўкладанні не могуць праводзіцца бясплянава.

Таварыш Сталін на нарадзе завастрыў перад намі задачу рашучай барацьбы са стыхійнай забудовай. Асобныя забудоўшчыкі, арганізацыі і ўстановы будуюць бясплянава, самацёкам і гэтым прыносяць вялікую шкоду гораду ў цэлым. Мы даўно ліквідавалі прыватную ўласнасць на зямлю. Аднак, у нас і да гэтага часу яшчэ наглядаецца прыватна-ўласніцкі падыход асобных забудоўшчыкаў да адведзеных ім участкаў. Мы павінны рашуча змагацца з такімі антыдзяржаўнымі тэндэнцыямі ў гарадскім будаўніцтве. Трэба будаваць, — гаварыў таварыш Сталін — па цвёрдаму плану. Усякі, хто паспрабуе парушыць гэты план, павінен быць заклікан да парадку.

Супроць антыдзяржаўных тэндэнцый патрэбна цвёрдая рука, патрэбен цвёрды і моцны апарат, патрэбна моцная дысцыпліна. План, які дакладна вызначае лінію вуліцы і плошчы, павінен быць нерушымым планам.

Пры распрацоўцы плана перабудовы і планіроўкі Масквы ў нас былі ажыўленыя дыскусіі. Мы выходзілі з таго, каб спалучыць смелыя перспектывы планіроўкі горада з канкрэтнай сапраўднасцю сёнешняга дня. Мы не можам прымаць усур'ёз такія планы перабудовы Масквы, якія не лічацца з гістарычна-склаўшыміся ўмовамі горада. Не буду тут падрабязна расказваць гісторыю і сутнасць розных планаў.

Былі крохаборчаскія прапановы задаволіцца існуючай заблытанай сістэмай вулічак, завулкаў і тупічкоў, забудоўваючы выпадкова аказаўшыеся свабоднымі ўчасткі, двары і т. д. Былі і такія планы, якія прапаноўвалі пакінуць някранутай цяперашнюю Маскву з усімі хібаркамі і расцягнуць новае будаўніцтва далёка за горад — за 20-30 і нават за 70-100 кілометраў ад цяперашняй Масквы. Прычым у гэтым сходзіліся часамі і крайне «правыя» і крайне «левыя». Былі і больш «умераныя», абмяжоўваючыя планы ні больш ні менш як вывадам урада з Крэмля ў Петроўскі парк. У сваім плане Масквы мы адвергл і крайнасці. Таварыш Сталін, адзначыўшы, што пазіцыя, занятая маскоўскімі арганізацыямі ў планіроўцы Масквы, правільная, указаў, што ў перабудове горада мы павінны весці барацьбу на два фронты. Для нас непрымальна і пазіцыя тых, хто адмаўляе самы прынцып горада, хто цягне нас да астаўлення Масквы вялікай вёскай, і пазіцыя прыхільнікаў залішняй урбанізацыі, тых, хто прапануе будаваць горад па тыпу капіталістычных гарадоў з небаскробамі, з празмернай пераўшчыльненасцю насельніцтва.

Гісторыя,—гаварыў таварыш Сталін на нарадзе,—паказвае нам, што найбольш эканомным тыпам рассялення ў прамысловых раёнах з'яўляецца горад, які дае эканомію на каналізацыі, вадаправодзе, асвятленні, ацяпленні і т. д. Таму не правы тыя, якія прапануюць расцягнуць горад на 70-100 кілометраў, т. зн. ператварыць яго ў вёску і пазбавіць яго ўсіх пераваг комунальнага абслугоўвання і культурнага гарадскога жыцця. Мы павінны будаваць па крайняй меры 6-7-павярховыя дамы, а для некаторых грамадскіх устаноў дапускаць 15 і нават 20 паверхаў.

Мы ў пастаўленым праекце планіроўкі Масквы адвергл і гэтыя крайнасці і выходзім з неабходнасці перабудовы існуючага горада з яго будынкамі і другімі велізарнымі матэрыяльнымі багацямі. Мы павінны не таптацца на адным месцы, а, перабудоўваючы і забудоўваючы існуючыя вуліцы, выраўніваючы і пашыраючы іх, разгарнуць будаўніцтва прыгожых, утульных, вялікіх архітэктурна аформленых дамоў у новых раёнах, якімі павінны быць у першую чаргу набярэжныя і раёны буйных зялёных масіваў.

Сур'ёзнейшым пытаннем з'яўляецца праблема новай тэрыторыі горада. Мы павінны яе расшырыць не менш чым на 50 проц. існуючай тэрыторыі. Куды мы павінны весці рост горада? Некаторыя шукаюць вырашэння гэтай задачы толькі па лініі далейшага акруглення Масквы, толькі па лініі нарэзкі новых кольцаў вакол Окружной дарогі. Калі мы пачыналі выпрацоўваць план, мы задаліся пытаннем, ці нельга знайсці новыя раёны, выходзячы з канкрэтных умоў нашага горада? Яшчэ ў працэсе распрацоўкі плана Масквы два гады таму назад таварышам Сталіным была высунута думка аб шырокім скарыстанні набярэжных Масква-ракі. Усім, каму даводзілася раз'язджаць па гэтых набярэжных, перш за ўсё кідалася ў вочы, што ў культурнага цэнтра краіны—набярэжныя зусім запушчаны, непраезджыя, пяроўтыя і зусім дрэнна скарыстаныя. Калі там маюцца дамы, то яны, як правіла, карлікавыя, няказістыя. Берагі не замацаваны, апаўзаюць. У межах гарадской рысы—25 кілометраў лініі ракі, а лічачы па абодвух баках — 50 кілометраў. Гэта велізарная плошча выключна спрыяючая для забудоўвання. Сама рака ператворыцца, як толькі мы правядзем канал Волга-Масква: зменяць свой твар і другія рэчкі, напрыклад, Яуза, каналы перасякуць горад, і мы атрымаем магутную водную артэрыю, на якой будзе развівацца далей Масква. Значэнне канала Волга-Масква вялікае. Гэта пабудова не меншая за Метрастрой. Канал аздаровіць Маскву, падыме ўзровень Масква-ракі на тры метры, аздаровіць 11 кілометраў зараз смярдзючай рачулкі Яузы; зробіць Масква-раку і Яузу суднаходнай на ўсім працяжэнні; дасць Маскве вады ў дастатковай колькасці. Бабулька Бабьегародская плаціна, якая перагараджае суднаходства ў самым цэнтры горада, будзе ліквідавана. Водаснабжэнне Масквы падвоіцца з 44 мільёнаў вёдзер у суткі да 100 мільёнаў вёдзер, а сярэднедушавое спажыванне вады ўзрасце з 148 літраў у суткі да 250 літраў. Мы намячаем на працягу бліжэйшых год пакрыць гранітам усе набярэжныя ракі Масквы і Яузы—на адлегласці каля 50 кілометраў. Цякуль пабудавана 2,3 кілометра і ў 1934 годзе будуецца 9 кілометраў гранітнай набярэжнай.

Апрача набярэжных рэк, таварыш Сталін накіроўвае нашу ўвагу на зялёнае будаўніцтва: пры чым ён пад зялёным будаўніцтвам разумее не дробныя газончыкі, якімі часамі так захапляюцца нашы работнікі, а буйныя паркавыя масівы, якія мы павінны ўсямерна развіваць у Маскве і ў яе бліжэйшых ваколіцах.

Іншы наіўны работнік думае, што калі ён разбіў невялікі газончык ля тратуара і тым, паміж іншым, звузіў тратуар, то гэта ўжо ёсць азеляненне горада. А на справе такі газончык толькі перашкаджае руху і ніякага азаніравання паветра не дае. Трэба ствараць вялікія лясныя і паркавыя масівы і шырокія бульвары. Трэба побач з набярэжнымі, накіроўваць будаўніцтва нашага горада ў раёны Сакольнікаў, Ізмайлаўскага, Останкінскага і інш. паркаў.

Таму што мы палажылі ў аснову далейшага будаўніцтва горада тэрыторыю існуючага горада, то перад намі з усёй вастратой устае пытанне аб планіроўцы і афармленні існуючых вуліц і плошчы. Тут таксама былі розныя праекты: абгаварвалася пытанне, якая сістэма распалажэння вуліц лепш—шахматная ці радыяльная, але пры гэтым людзі зусім адцягвалі сваю ўвагу ад гістарычна-склаўшайся сеткі вуліц, а ў Маскве, як вядома, гістарычна склалася радыяльна-кальцавая схема горада, якая сама па сабе няправільна рашае задачу руху ў горадзе. Можна быць рознай думкі аб тым, лепш шахматная ці радыяльная схема, але лічыцца з сапраўднасцю, з жывым горадам неабходна і абавязкова. Вось чаму мы ставім сваёй задачай удасканаліць, палепшыць існуючыя радыяльныя вуліцы і кольца.

Калі паглядзіце карту Масквы, то вы ўбачыце, перш за ўсё, крамлёўскае кальцо, затым уноў ствараемае цэнтральнае поўкальцо па лініі—Кузнецкі мост, праезд Мастацкага тэатра, вуліца Огарэва, Вялікі Кісloўскі завулак, Крэставаздзвіжэнскі завулак, Крамлёўская і Масквараўкая набярэжная і т. д. Ужо сёння ёсць станоўчыя рэзультаты ад гэтага новага поўкальца. Як толькі мы залілі асфальтам вуліцы, рух тут ажыў. Навошта шоферу ехаць там, дзе цесна, калі ён можа ехаць па гэтаму новаму поўкальцу? Потым ідзе кальцо «А» і «Б». За гэтым кальцом ідзе Камер-Калежскі Вал і Окружная чыгунка.

Такім чынам атрымліваецца закончаная сістэма кольцаў. Апрача таго, што гэтым самым значна аблягчаецца вулічны рух, мы прыводзім гэтым у пэўную сістэму велізарны лік завулкаў і маленькіх вулічак, у якіх так лёгка заблытацца не толькі іншагароднаму грамадзяніну, але нават карэннаму масквічу.

Кальцавыя магістралі перасякаюцца радыяльнымі вуліцамі, якія пучком сходзяцца да цэнтра горада, звязваючы яго з раёнам. Такімі галоўнейшымі магістралямі з'яўляюцца:

вул. імя Горкага—Ленінградскае шасе;
Дмітроўка — Дмітроўскае шасе;
Неглінка — Останкіна;
вул. імя Дзержынскага—Яраслаўскае шасе;
Мясніцкая — Сакольнікі;
Пакроўка — Ізмайлаўскае шасе;
Ульянаўская — шасе Энтузіястаў;
Салянка — завод імя Сталіна;
Ордынка — Варшаўскае шасе;
Якіманка — Калужскае шасе;
вул. імя Крапоткіна — Дзевіч'е поле;
Арбат—Мажайскае шасе;
вул. імя Герцена—Харашэўскае шасе і т. д.

Гэта пачатковыя і канечныя пункты, але кожная з гэтых магістралей уключае і звязвае рад вуліц.

Да гэтых існуючых радыяльных вуліц мы павінны дадаць рад новых вуліц, якія неабходна правесці ў раёнах, слаба насычаных вулічнай сеткай.

Зводзячы ўсе шматлікія вуліцы ў адзіную стройную сістэму, выраўняўшы іх і пашырыўшы, мы, павінны атрымаць стройную радыяльна-кальцавую сістэму ў 16-17 роўных радыяльных вуліц і 6 кольцаў. У сучасны момант у нас выключна спрыяючыя ўмовы для таго, каб гэту сістэму стварыць, выправіць, палепшыць. Калі мы спознімся на 5-6 год, мы будзем мець непамерна вялікія затраты сродкаў і працы і з меншымі рэзультатамі, таму, што набудуем там, дзе не трэба: для гэтага мы і павінны ўстанавіць лінію расшырэння, так званыя чырвоныя лініі, каб пры будаўніцтве не пераходзіць граніцы.

Таварыш Сталін звярнуў асаблівую ўвагу на неабходнасць расшырэння вуліц і плошчы Масквы, у першую чаргу галоўных магістралей. У нас-жа з кожным годам і нават з кожным месяцам павялічваецца лік аўтамабіляў на вуліцах Масквы. Праз некалькі год у нас будзе ўжо некалькі дзесяткаў тысяч машын, і нам трэба сур'ёзна падумаць аб тым, каб стварыць шырокія, добрыя, благаўстроеныя вуліцы, каб палегчыць рух і скараціць лік ахвяр вулічнага руху.

У адносінах шырыні вуліц таварыш Сталін указаў, што ў старой частцы горада, там, дзе расшырэнне вуліц выклікае зноску старых будынкаў, можна абмежавацца 30-35 метрамі шырыні, а там, дзе мы пракладаем новыя вуліцы, мы можам даводзіць шырыню іх да 60-70 метраў.

У барацьбе за новую Маскву важнейшае месца займае пытанне аб прыгожасці пабудовы, аб архітэктурным афармленні дамоў, аб удобствах. Апошнія гады наша архітэктурная праектная справа паляпшаецца, хоць яшчэ недастаткова, у асаблівасці пытанне стаіць востра аб высокакваліфікаваных будаўніках і высокай якасці будматэрыялаў, аднак, мы ўпэўнены, што гэта задача будзе намі вырашана. Мы вучымся і навучымся будаваць добрыя ва ўсіх адносінах дамы. Вялікую ролю ў перабудове горада ўжо пачынаюць і будуць адыгрываць і нашы архітэктары.

Мы рэарганізавалі архітэктурна-планіровачную справу. Архітэктары аб'ядналіся ў архітэктурныя майстэрні Моссовета пад кіраўніцтвам буйнейшых архітэктараў. Мы ўпэўнены, што ва ўмовах такой увагі да архітэктуры, якая аказваецца партыяй і асабіста таварышам Сталіным, творчая работа архітэктараў можа і павінна разгарнуцца шырэй і глыбей.

Цэнтральны Камітэт і Ўрад адобрылі ў асноўным прадстаўленыя МК, МГК і Моссоветам генеральны план, даручылі нам распрацаваць канкрэтныя практычныя прапановы і ўнеслі на зацвярджэнне ЦК партыі і ўрада. Мы ўжо ўзяліся за распрацоўку гэтых прапаноў. Мы, безумоўна, разумеем, што самае цяжкае—ажыццяўленне плана — яшчэ ўпераdze.

Мы ведаем, што мы павінны саразмерваць тэмпы генеральнай перабудовы Масквы з рэальнымі магчымасцямі.

Выкананне генеральнага плана, перабудовы Масквы будзе каштаваць велізарных сродкаў, нельга фантазіраваць, што мы яго правядзем у адзін-два гады. Масква будавалася каля 800 год, будавалася хаатычна, і прыдзецца працаваць упарта і настойліва годы і годы над яе перабудовай.

Бягучыя задачы. Будуючы метро, канал, ставячы генеральныя задачы планіроўкі, мы не павінны за вялікімі справамі забываць аб так званых дробязях — пытаннях благаўстройства бягучага комунальнага абслугоўвання маскоўскага насельніцтва. У сапраўднасці гэта не дробязі, а вялікія справы, якія вызначаюць настрой і ўмовы жыцця сёнешняга дня. Мы павінны памятаць аб патрэбах насельніцтва кожны дзень і не забываць нашы бягучыя задачы, захапляючыся буйнымі будоўлямі. Напрыклад, было-б вельмі дрэнна, калі-б, пабудаваўшы метро к тэрміну, забыліся своечасова і ў дастатковай колькасці забяспечыць ашал насельніцтву Масквы.

Бягучыя задачы гарадской гаспадаркі ў асаблівасці вастры ў сувязі з тым, што будаўніцтва метро некалькі парушыла нармальнае жыццё горада, у першую чаргу, ў такіх раёнах, як Сакольнікі і Остажэнка, дзе мы вядзем работу адкрытым спосабам. Адначасова з заканчэннем будаўніцтва тапелей на асобных участках мы паставілі задачай неадкладна асфальціць вуліцы ад надшахтных саоружэнняў метро і прывесці вуліцы ў поўны парадак з іх асфальтыроўкай і рамонтам дамоў. Зацверджаны графік работ прадугледжвае зноску надшахтных саоружэнняў ад Сакольнікаў да Комсомольскай плошчы ўключна ў перыяд з 15 ліпеня да 25 кастрычніка, з асфальтыроўкай і прывядзеннем у парадак усёй гэтай магістралі да 1 лістапада. К таму-ж тэрміну, прыкладна, намячаецца прывядзенне ў парадак Мясніцкай вуліцы і да 15 кастрычніка — большай часткі Остажэнкі.

Рыхтуючыся да гэтага, мы адначасова прынялі меры да заканчэння афармлення ўноў будуючыхся будынкаў на гэтых магістралях, як, напрыклад, гасцініцы Моссовета ў Охотным раду, будынка былога МКХ на Тэатральным праездзе, пашыраем праезджую частку Мохавай вуліцы ад вуліцы імя Горкага да Манежа і т. д. У сувязі са зноскай Сухарэўскай вежы рэканструіруем, азеляняем і прыводзім у парадак Сухарэўскую плошчу. Ствараем шырокі праспект ад плошчы імя Свярдлова да плошчы імя Ногіна шляхам зноскі Кітайгародскай сцяны. Усё разам узятае значна палепшыць знадворны выгляд і афармленне цэнтральных вуліц горада.

Мы паставілі перад сабой задачу, па меры прасоўвання метро ў нашым горадзе паступова змяняць і характэр наземнага транспарта. Таварыш Сталін у сваёй прамове адобрыў нашы мерапрыемствы, накіраваныя на тое, каб трамвай, крайне загружаючы вуліцы, замаруджваючы рух і ствараючы надзвычайны шум, паступова выносіць з цэнтральных перагружаных вуліц на аддаленыя вуліцы, а яго месца займаць, апрача новых ліній метрапалітэна, больш бясшумным і больш гібкім відам транспарта, як, напрыклад, аўтобус і, у асаблівасці, усебакова сябе апраўдаўшы тролейбус. Першы вопыт мы ўжо зрабілі, зняўшы трамвай з Арбата. Трэба адзначыць, што вуліца ад гэтага многа выйграла, напружанасць руху рэзка спала, і сама вуліца ператварылася.

Праводзячы афармленне і ўпрыгожанне цэнтральных вуліц горада, мы не маем права забываць аб аддаленых ад цэнтра ўскраінах, аб дрэнных вуліцах і брудных дварах. Мы павінны саромецца гэтых антысанітарных куткоў, таго, што яшчэ не здолелі ліквідаваць асташкі старой, няўмытай Масквы. Каб перабудаваць Маскву, трэба працаваць гадамі ўпарта і настойліва не толькі над будаўніцтвам новага, але і над перабудовай старога.

Бюро Маскоўскага абласнога і гарадскога камітэтаў і Прэзідыум Моссовета прынялі ў якасці важнейшай гаспадарчай і палітычнай задачы, побач з афармленнем, паляпшэннем і ачышчэннем цэлага раду цэнтральных вуліц, прывядзенне ў мінімальны парадак астатніх вуліц Масквы, ліквідаваўшы нецярпімае антысанітарнае становішча асобных завулкаў, тупічкоў, двароў, старых дамоў, зрабіўшы рамонт поўабваленых дамоў, якія могуць быць адноўленымі, ачышчаючы горад ад наспех скалочаных халуп, якія асталіся ў некаторых частках горада.

Прэзідыум Маскоўскага совета і Бюро Маскоўскага гарадскога камітэта партыі, райкомы партыі ўзяліся за гэту справу. Бліжэйшымі памочнікамі і праваднікамі іх указанняў з'яўляюцца райсоветы. Аднак, трэба прама сказаць, што райсоветы яшчэ слаба працуюць па благаўстройству сваіх раёнаў, яшчэ не з'яўляюцца і не адчуваюць сябе гаспадарамі раёнаў у поўным сэнсе гэтага слова.

Важнейшая задача — наблізіць райсоветы да абслугоўваемых імі мас насельніцтва. Трэба мець на кожным вугалу раёна такога гаспадара, які-б ведаў аб усіх патрэбах раёна і клапаціўся-б аб іх штодзённа. Трэба, каб быў гаспадар, які сачыў-бы за благаўстройствам сваёй вуліцы, дома; трэба, каб быў гаспадар, які, любячы свой участак, сваю вуліцу, клапаціўся-б аб ёй і змагаўся-б з хуліганствам, безгаспадарчасцю, неахайнасцю і некультурнасцю. Прыдзецца, як відаць, для таго, каб Моссовет і райсоветы па-сапраўднаму разгарнулі гэту вялікую справу, стварыць падраённыя советы. Занадта вялікія раёны, якія ахапляюць да 400 тысяч насельніцтва. Кожны раён — гэта-ж цэлы буйнейшы горад. Цяжка ахапіць і ўлічыць патрэбы такога вялікага раёна з аднаго цэнтра. Калі будуць падрайсоветы, якія ахопяць некалькі вуліц, калі ў падрайсоветах будуць актыўна працаваць дэпутаты совета і секцыянеры, ператварыўшыся ў барацьбітоў за вуліцу, за свой тратуар, за свой двор і завулак, дык тады благаўстройства Масквы мы рушым шырэй і глыбей.

Паспяховая перабудова Масквы патрабуе, каб кожны грамадзянін, кожны рабочы, кожны гарадскі жыхар і актывіст любіў сваю вуліцу, дзе ён жыве, працаваў, не пакладаючы рук, для прывядзення ў культурнае становішча свайго дома, двара, завулка, вуліцы і да іх прымыкаючых плошчаў, сквераў і паркаў. (Апладысменты).

Таварышы! Масква прыкоўвае да сябе ўвагу не толькі нашай краіны, але і ўсяго свету. Метрапалітэн з'яўляецца канцэнтраваным выражэннем той увагі, той любові, якую аказваюць рабочы клас і калгаснае сялянства нашай краіны перабудове нашай вялікай соцыялістычнай сталіцы.

ЦК партыі і ўрад па ініцыятыве тав. Сталіна, ва ўмовах, калі ўмацаванне абароны, ажыццяўленне вялікіх задач соцыялістычнага будаўніцтва ў галіне прамысловасці і сельскай гаспадаркі патрабуюць велізарных сродкаў, усё-ж выдзяляюць для сталіцы з агульнадзяржаўнага бюджэта сродкі на саоружэнне метрапалітэна, канала Волга-Масква, гранітных набярэжных Масква-ракі. Мы, масквічы, абавязаны сваёй работай, сваёй энергіяй, сваім напружаннем апраўдаць тое давер'е і падтрымку, якія нам аказваюць партыя і ўрад.

Абмяркоўваючы сёння пытанне аб метрапалітэне і аб перабудове Масквы, мы, актывісты — кіраўнікі горада Масквы — скажам партыі, нашаму ЦК і ўраду, скажам таварышу Сталіну: мы будзем дастойны таго давер'я і той падтрымкі, якую вы нам аказваеце, мы будзем працаваць, не пакладаючы рук, пад тваім, таварыш Сталін, кіраўніцтвам, для таго, каб зрабіць Маскву ўзорным соцыялістычным горадам пролетарскай дзяржавы.

Няхай жыве новая Масква — сталіца вялікага Совецкага Саюза Соцыялістычных Рэспублік! (Бурныя апладысменты).

Няхай жыве рабочы клас Масквы і ўсяго Саюза, няхай жыве вялікая армія ўдарнікаў, у тым ліку і ўдарнікаў-будаўнікоў метрапалітэна! (Бурныя апладысменты).

Няхай жыве наша вялікая, магутная партыя, наш вялікі і магутны друг, кіраўнік і арганізатар — таварыш Сталін! (Гром апладысментаў, крыкі: «Ура», авацыя, усе ўстаюць).

*) Працяг. Пачатак у № 168 (5001).

Вытворчы паход імя тав. ГІКАЛО

ПЕРАДАВЫ УЧАСТАК

Калектыў рабочых фрэзернага ўчастка Асінторфа, уключыўшыся ў вытворчы паход імя тав. Гікало значна ўзняў тэмпы торфаздабычы. Калі ў чэрвені месяцы дзённая выпрацоўка па фрэзернаму ўчастку не перавышала 2100 тон, то ў апошнія дні штодзённая выпрацоўка складала 2250 тон. Лепшыя ўдарныя брыгады—**Філонавай, Жураўскай, Ісакавай, Галкоўскай** давалі па 200 проц. нормы.

У выніку ўдарнай работы Асінторф 25 ліпеня выканаў сезоннае заданне ў колькасці 44.000 тон на 100,3 проц. У апошнія дні работа пераключана на ўборку і сушку торфа. Работа праходзіць з вялікім энтузіязмам, асобныя брыгады (Астроўскага і іншых) даюць па 250 проц. сваёй нормы.

Участак **дабіўся зніжэння сабекошту** торфу з 12 руб. 98 кап. па плану да 10 руб. 89 кап. Выдаткі гаручага на тону торфу для трактарыстаў складаюць 1 руб. 22 кап. замест 1 руб. 45 кап. па плану. На рамонт трактароў выдаткоўваецца 78 капеек замест 1 руб. 32 кап. па плану і на транспарт 11 кап. замест 13 па плану.

Адным з недахопаў работы фрэзернага ўчастка з'яўляецца адгрузка торфу Белдрэсу. Замест 120 вагонаў Белдрэсу адгружаецца не больш 78 вагонаў. Недагружана 3250 тон. Такое становішча з адгрузкай торфу можа панесці за сабой страту да 40 проц. і павялічэнне вільготнасці торфу да 60 проц.

СУШКА ТОРФУ УСЁ ЯШЧЭ АДСТАЕ

На заводах Белторфа разрыў паміж здабычай і сушкай працягваецца. На 25 ліпеня здабыта 190.200 тон машына-фармовачнага торфу. З гэтага ліку 50.100 тон знаходзіцца ў рассціле (замест 17.100 тон па календарнаму плану).

Надзвычай дрэнная справа з сушкай торфу ў завяршаючых працэсах. Зложана ў клеткі 25 тысяч тон (па плану-ж — 43.700 тон—57,1 проц.). Убрана на 25 ліпеня 73200 тон, у тым ліку вывезена 3900 тон (па календарнаму плану патрэбна было ўбраць 102.300 тон). Такім чынам канчаткова высушана толькі 41,1 проц. здабытага торфу.

Асабліва дрэнна праходзіць сушка на заводзе **«Свабода»**, дзе высушана здабытага торфу толькі 17,3 проц. Астатні торф знаходзіцца ў рассціле. Другім адстаючым па сушцы ідзе завод **«Лукскае»** (высушана здабытага торфу 28,9 проц., знаходзіцца ў рассціле 5.000 тон замест 1500 тон).

Ні адзін завод сістэмы Белторфа, за выключэннем завода **імя Даўмана (106,7 проц.)**, не выконвае календарнага плана па сушцы: **«Свабода»—29,9 проц., «Дукора»—63,7 проц., «Лукскае» — 56,5 проц., «Чырвоны сцяг» — 64,4 проц., Асінторф —86,2 проц. і Смалявічы — 94,3 проц.**

ЯР.

ВЫКАНАНА СЕЗОННАЕ ЗАДАННЕ

◆ **Торфзавод «Лукскае»**, Жлобінскага раёна, 29 ліпеня выканаў сезоннае заданне ў колькасці **18.000 тон.** Абавязуемся да канца сезона даць яшчэ 4 тысячы тон торфу.

Дырэктар **ВЫРВАЧ.**
Парторг **ІГОЛЬНІКАЎ.**
Тарфком **МАНЧЫК.**

◆ **На Асінторфе** 29 ліпеня закончыла сезонную праграму брыгада тав. **Берамсона. 30 ліпеня** таксама закончылі сезонную праграму брыгады тав. **Катовіча**, тав. **Антаненка**, тав. **Кірыка** і тав. **Бортнікава.**

◆ Датэрмінова закончылі сезонны план здабычы машына-фармовачнага торфу **цнянскія торфараспрацоўкі** (Менск). Здабыта 21.330 тон торфу—101,3 проц. Завод узяў абавязак—дадаткова даць 2.400 тон машына-фармовачнага торфу.

ЛЕПШЫ БРЫГАДЗІР ТАВ. КУРАНЁЎ НА ЗАВОДЗЕ „БОЛЬШЭВІК“

(Ад спецыяльнага карэспандэнта «Звязды»).

Торфзавод «Большэвік» знаходзіцца ў глыбокім прарыве па здабычы і асабліва сушцы торфу.

Для перадачы свайго багатага вопыта работы на завод «Большэвік» з торфзавода **«Шлях соцыялізма»** 30 ліпеня выехаў лепшы брыгадзір у рэспубліцы тав. **Куранёў.** З ім выехаў таксама адзін з лепшых арганізатараў на заводзе начальнік агрэгата тав. **Ермаленка,**

ТУРЭЦКІ.

МЕСЯЧНІК ...

КАЛГАСНЫХ І БРЫГАДНЫХ ПАРТОРГАЎ

Выступленнем парторга калгаса «Гігант» тав. Семашка мы пачынаем месячнік выступленняў калгасных і брыгадных парторгаў. Заслугоўваюць увагі прыклады барацьбы за шырокае ўкараненне брыгадных газет на асобных калгасах, за соцспаборніцтва і ўдарніцтва, прыведзеныя тав. Семашка. Але на тыйна-масавай работы. Парторгі калгасаў, брыгад у сваіх выступленнях павінны паказаць якімі метадамі масавай работы (газеты, чытка, лістоўкі, партыйныя дні і іншыя) яны дабіваюцца выканання калгаснікамі пастаноў партыі і ўрада. На аснове рашэнняў XVII з'езда партыі яны выхоўваюць камуністаў, калгаснікаў, ... на канкрэтных прыкладах, у калгаснікаў выхоўваецца соцыялістычныя адносіны да працы. Факт упляву газеты на Ганну Казубовіч, Віталіка Івана—гэта адна з многагранных форм палітычнага ўздзеяння на масы. Гэтыя формы рознастайныя, іх трэба паказваць.

Парторг павінен расказаць, як ён праводзіць выхаванне калгаснага актыву, які з'яўляецца апорай у яго рабоце.

Рэдакцыя чакае ад калгасных і брыгадных парторгаў разгорнутага паказу партыйна-масавай работы.

ЦЭНТР МАЁЙ ПАРТЫЙНА-МАСАВАЙ РАБОТЫ—БРЫГАДА

СЕМАШКА—
парторг калгаса „Гігант", Грэскага сельсовета, Слуцкага раёна

КАЗУБОВІЧ ГАННА апошняй выходзіла на работу, першай ішла дамоў. Норму на жніве ніколі не выконвала, не выжынала больш 7-8 сотых гектара. Ганну брыгадная газета ўзяла пад абстрэл, указала ёй, што шлях, на якому яна зараз ідзе, можа вывесці з калгаса.

Указанні брыгаднай газеты былі ўлічаны Казубовіч. Яна дала абяцанне брыгадзе, што больш не будзе адставаць, што будзе перадавой калгасніцай у адносінах да працоўнай дысцыпліны і выканання норм. Словы не засталіся словамі. **ГАННА КАЗУБОВІЧ**ператварыла іх у жывыя справы. Больш ніколі не спазнялася з выхадам на работу, пры норме 12 сотых га дае 17 і 18 сотых.

Таксама перавыхавала газета і **Пісарык Наталлю.**

Быў і такі выпадак. Калгаснік **ВІТАЛІК ІВАН** выкошваў не больш 13-16 сотых га жыта. Брыгадная газета кваліфікавала Пісарыка, як гультая, зрыўшчыка барацьбы за ўзмоцненыя тэмпы ўборкі без страт. Пісарык паправіўся, пачаў выкошваць 50-53 сотых га.

І такіх прыкладаў многа. **Брыгадная штодзёнка ўвайшла ў жыццё брыгады і моцна заняла сваё месца.** Яна стала сапраўдным памочнікам брыгады ў барацьбе за ўзмацненне працоўнай дысцыпліны, за выкананне і перавыкананне норм, за высокую якасць уборачных работ.

У нашым калгасе «Гігант» 8 брыгад. **У кожнай брыгадзе выходзіць штодзёнка.** Брыгадзіры, адчуваючы ў газеце добрага памочніка, стараюцца, каб яна выходзіла рэгулярна, каб яна была аператыўнай, каб яна выхоўвала калгаснікаў. Акрамя газет у палявых брыгадах, у нас выходзіць газета на свінаферме і агульнакалгасная газета.

Маленькія брыгадныя газеткі заўсёды б'юць трапна. У адным нумары сваёй газеты калгаснікі другой брыгады (брыгадзір **АСТРОЎСКІ ЦІМОХ**) чыталі, што калгасніцы **МЯЦЕЛЬСКАЯ ВЕРА, РАДЗЮКЕВІЧ ГАННА і ЛОСІК АЎДОЦЦЯ** жнуць дрэнна, не падбіраюць каласы, што на адным квадратным метры пакінута 18 каласоў. **Па сігналу газеты быў скліканы брыгадны сход.** На сходзе калгасніцы прапанавалі падбіраць да каласа і папярэдзілі, што пры паўтарэнні брыгада зробіць больш рашучыя вынікі. Каласы былі падабраны, **МЯЦЕЛЬСКАЯ, РАДЗЮКЕВІЧ і ЛОСІК** сталі жаць лепш.

Асаблівую ўвагу ў часе ўборкі мы звярнулі **на разгортванне соцспаборніцтва.** Калгас у цэлым спаборнічае з суседнім калгасам «Чырвоны партызан», спаборнічаюць паміж сабой і брыгады: першая з трэцяй, другая з чацвёртай і т. д. Выкананне соцдагавароў правяраецца штодзённа вечарам, на кароткіх 10-мінутных вытворчых нарадах брыгад.

Акрамя спаборніцтва паміж брыгадамі, спаборніцтва разгорнута і паміж калгаснікамі. Так, напрыклад, **ЛОСІК АКСЕНЯ** спаборнічае з **ХРАМЦЭВІЧ ГАННАЙ.** У выніку—лепшая якасць работы і перавыкананне нормы на жніве да 18-19 сотых.

Скарысталі мы **чорную і чырвоную дошкі. ЯРОШЫК АРСЕНЬ** за нявыхад на работу быў занесен на чарную дошку. Чатыры дні дзве ні спаткае мяне—усё просіць, каб яго знялі, пачаў раней выходзіць на работу, перавыконваць нормы, і мы яго знялі з чорнай дошкі. Такім чынам відаць, што чорная і чырвоная дошкі аказалі нам велізарнейшую дапамогу.

Няблага справа і з чыткай газет. **У кожнай брыгадзе ў нас ёсць чытчыкі.** Я іх штодзённа інструктую, гавару ім, што трэба прачытаць калгаснікам, на што трэба зварнуць увагу. Так мы ў брыгадах добра прапрацавалі рашэнні апошняга пленума ЦК ВКП(б). Пры прапрацоўцы рашэнняў пленума калгаснікі бралі на сябе самаабавязацельствы. Калгасніца **ЛОСІК АКСЕНЯ** абавязалася жаць без страт, выходзіць на работу раней усіх, перавыконваць нормы выпрацоўкі. Свае самаабавязацельствы **АКСЕНЯ** выконвае добрасумленна.

Зараз у брыгадах чытаем аб венскіх падзеях.

Газетамі забяспечаны. На калгас выпісваецца **172** экземпляры газет.

У часе веснавой сяўбы, у часе праполкі, сенаўборкі і ўборкі жыта мы паставілі задачу, **каб калгас ведаў сваіх людзей,** каб калгаснікі ведалі, хто ў калгасе лодыр, хто зрывае працоўную дысцыпліну, паслабляе барацьбу за заможнае культурнае жыццё. Спытайцеся ў любога калгасніка, і вам скажуць, што лепшы калгаснік—гэта **ПРУДНІК РАМАН.** Скажуць таксама, што лодыр—гэта **КАРПУЧОК ІВАН,** які за паўгода мае ўсяго 14 працадзён.

Наш калгас ужо зжаў 300 гектараў азімых, 184 яравых, выцерабіў 17 гектараў ільну. Бясспрэчна, што адной з рашаючых умоў у заваяванні гэтых поспехаў адыграла і адыгрывае партмасавая работа.

ЗА БОЛЬШЭВІЦКАЕ ВЫХОЎВАННЕ ЛЮДЗЕЙ І ПРАВЕРКУ ВЫКАНАННЯ

І. ЛЕЙЗЕР—
сакратар партколегіі Камісіі Партыйнага Кантролю па Беларусі

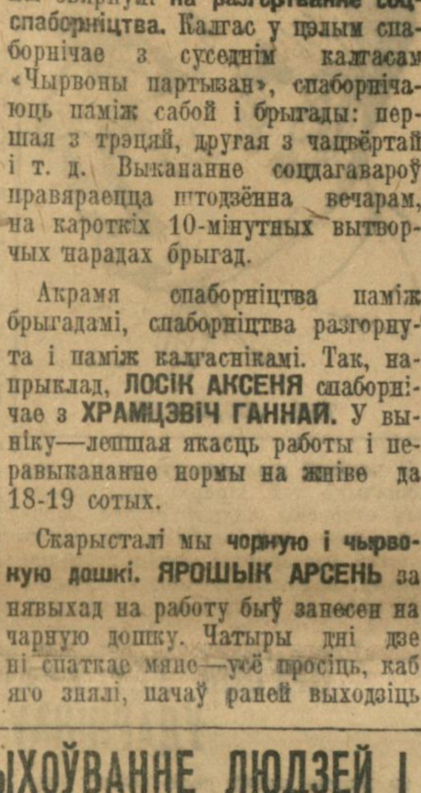

Тав. Кагановіч на пленуме асабліва падкрэсліў, што «правільнай пастаноўкай праверкі выканання мы імкнемся выхаваць людзей, за праступкі прыходзіцца караць, але нам важна не караць, а папярэджваць».

Выхаванне людзей і расстаноўка кадраў у нас зусім дрэнная. Можна прывесці рад фактаў, калі таварышы лічаць, што, каб выканаць з поспехам дырэктывы партыі дастаткова адміністраваць. З часу ліквідацыі ЦКК мы маем у БССР такое становішча, што з агульнай колькасці прыцягнутых да партыйнай адказнасці па 68 раёнах—28 проц. выключаны з партыі. Аб чым гэта гаворыць? Гэта гаворыць аб тым, што таварышы лічаць: «праводзім лінію партыі моцна, мы змагаемся за гэта, паглядзіце колькі мы выключылі, колькі прыцягнулі да адказнасці і т. д.».

Хіба ў гэтым заключаецца кіраўніцтва? Іменна праверкай сваіх пастаноў мы павінны выхаваць людзей. Па лініі найменшага супраціўлення не выхоўваюць, не праводзяць масавай работы, не набліжуюць вакол сябе калгасны партыйны актыў, а прыбягаюць у сваім кіраўніцтве да адміністравання.

Часта пастановы аб выключэнні або накладанні партспагнанняў нічым не ўгрунтаваны. Ёсць рад фактаў, калі накладаюць партспагнанні на комуністаў, якія ні ў чым не вінаваты. Прыклад. Комуніста Лаўрыновіча выключылі з партыі за тое, што ён згнаіў 300 пудоў бульбы. Лаўрыновіч патрабаваў стварыць камісію для праверкі гэтай справы. Калі праверылі, то выключыўшыя яго павінны былі згадзіцца, што ніякай згноенай бульбы не было, і ўвесь матэрыял аб выключэнні яго з партыі нічым не абгрунтован.

Гэта сведчыць аб няўважлівым, нячулым падыходзе да людзей, да членаў партыі.

Тав. Баркоў (Гомельскі раён) быў пасланы старшынёй калгаса. Прыслан старшынёй калгаса. Прыступае да работы, а пенсіі не атрымлівае. Ён звяртаецца ў падзел, у РК. Там яму грошай не даюць. Баркоў вымушан узяць авапс у калгасе. За гэта яго выключаюць з партыі. Да таго-ж парторг парушыў рэволюцыйную законнасць, забраўшы ў яго ўсю маемасць без судовай пастановы. Калі яны партлегчы прышоў на ...

... баркова, ён знайшоў яго сям'ю ў цяжкія становішчы.

Аб чым гэта сведчыць? Гэта сведчыць аб бяздушна-бюракратычных адносінах да члена партыі ў такім вялікім раёна, як Гомельскі. Можна прывесці цэлы рад прыкладаў, але і гэтага дастаткова.

Партыя патрабуе дысцыпліны ад сваіх членаў, асабліва ад кіруючага складу.

Але мы маем яшчэ цэлы рад парушэнняў партдысцыпліны, парушэнняў совецкіх законаў. Вось некалькі прыкладаў. Гомельскі гарком зняў з работы дырэктара МТМ. ЦК КП(б)Б у сваёй пастанове папярэдзіў, што толькі ЦБ мае права знімаць з работы дырэктароў. Але таварышы гэтага не зразумелі і робяць новае «такое-ж злачынства—знімаюць дырэктара мясакамбіната без ведама ЦК КП(б)Б.

Такія парушэнні маюць месца з боку цэлага раду кіруючых партработнікаў. У газетах былі надрукаваны матэрыялы партколегіі па справах ВЭО і Сельэлектра і аб продажы патэфонаў па запісках. Калі мы сумесна з Камісіяй Совецкага Кантроля прыступілі да праверкі гэтай справы, то аказалася, што не толькі патэфоны, але і веласіпеды выдаваліся па запісках. І гэта робяць вялікія людзі, «вяльможы», якія лічаць, што маюць права распараджацца грамадскімі таварамі, як сваім уласным дабром. Партколегія за гэта вынесла строгія партыйныя спагнанні цэламу раду вельмі адказных асоб.

Партколегія будзе патрабаваць выканання пастаноў ЦК і СНК і строга караць за парушэнні партыйнай і совецкай дысцыпліны.

XVII з'езд нашай партыі аб гэтым вельмі ясна сказаў: «З'езд папярэджвае ўсіх работнікаў партыйных, совецкіх, комсамольскіх і іншых арганізацый, у першую чаргу комуністаў, што побач з заахвочваннем лепшых работнікаў ЦК партыі будзе знімаць з усіх пастоў, ставіць на ніжэйшыя пасты і строга караць усякага работніка, не зважаючы на асобы, якія будуць парушаць партыйную, совецкую дысцыпліну».

Некалькі слоў аб самакрытыцы ў нашай арганізацыі. У некаторых партыйных арганізацыях самакрытыка не ў пашане.

Я хачу прывесці некалькі фактаў, характарызуючых гэта становішча. У бабруйскім керамічным трэсце намеснік дырэктара трэста, член партыі, напісаў заметку ў «Праўду». Ён пісаў у гэтай заметцы аб злоўжываннях дырэктара трэста Сіласюка. Дырэктар трэста даведаўся, што аўтарам гэтай заметкі з'яўляецца яго намеснік, і —не ведаю як гэта атрымалася— рашэннем райкома партыі гэтага намесніка аслабанілі ад работы.

Яшчэ больш ганебная справа была ў кіраўніцтве Галоўміліцыі. На пасяджэнні парткома, пры абмеркаванні пытання аб антыпартыйным учынку аднаго таварыша ставілася пытанне аб выключэнні яго з партыі. Член парткома выказаўся супроць выключэння, і пасля гэтага было пастаўлена пытанне аб выключэнні гэтага члена парткома з партыі—«не смей выказваць сваю думку». Такія факты зразумела, да дабра не давода зяць, бо там, дзе зажым самакрытыкі, узнікае сямейнасць, п'янка, там часта бытавое разлажэнне.

Таму задача Партколегіі заключаецца іменна ў тым, каб весці барацьбу за ўмацаванне партыйнай дысцыпліны, за чыстату партыйных радоў; весці бязлітасна барацьбу з усімі скажэннямі лініі партыі, якія аслабляюць барацьбу з класавым ворагам. Усе гэтыя задачы, мы, апіраючыся на масы, безумоўна, зможам своечасова выканаць.

АРГАНІЗАВАЦЬ КУЛЬТУРНА-АСВЕТНУЮ РАБОТУ НА ВЁСЦЫ

За гады першай пяцігодкі ў БССР шырока разгарнулася арганізацыя дамоў соцкультуры — раённых і сельскіх. У 1932 г. колькасць сельскіх хат-чытален дасягнула 1911 (па адной на кожны сельсовет) і раённых дамоў соцкультуры 81. Пяцігадовы план у гэтай галіне значна перавыкананы. З агульнай колькасці хат-чытален і дамоў соцкультуры 53 польскіх, 4 украінскіх, 2 нямецкіх, 1 літоўская, 1 татарская. На ўтрыманне ўсіх хат-чытален і дамоў соцкультуры выдаткавана ў 1932 г. звыш 3 млн. руб.

У другім пяцігадовым плане палітасветная сетка на вёсцы павялічваецца на 130 проц.

Аднак, не ўсімі партарганізацыямі і органамі народнай асветы правільна ацэньваецца палітасветная работа на вёсцы, як сродак у справе арганізацыі мас. Праведзеная праверка стану культурнай і палітыка-асветнай работы ў **Клічаўскім, Слуцкім і Дрысенскім** раёнах паказала, што гэты ўчастак знаходзіцца ў яўна нездавальняючым становішчы. Культасветная работа рэзка адстае ад велізарнага росту культурных запатрабаванняў працоўных мас і адстае ад чарговых гаспадарча-палітычных задач. Большасць хат-чытален і дамоў соцкультуры не працуюць: у Клічаве з 19 працуюць толькі 10, у Слуцку з 21 — 5, у Дрысе з 14—5.

Вялікая цякучасць работнікаў хат-чытален парадзжае абязлічку і не дае магчымасці разгарнуць адпаведнай работы. У Клічаўскім раёне большасць хатнікаў працуе не больш 6 месяцаў. Многія з тых, якія лічаць, што працуюць хатнікамі, сумяшчаюць гэта з іншымі, вельмі рознастайнымі, работамі. У Вяткоўскім сельсовеце (Клічаўскі раён) хатнік аднаначасова і рахункавод калгаса; у Паталаўскім сельсовеце — рахункавод сельсовета; у Усохскім — сакратар сельсовета і лічыць работу ў хаце-чытальне пабочным заняткам.

Загадчыкам дома соцкультуры Урэцкага сельсовета (Слуцкі раён) з'яўляецца малаграматны начальнік пажарнага дэпо.

З такімі кадрамі безумоўна ніякай палітасветнай работы не разгорнеш.

Многія хаты-чытальні не маюць адпаведнай літаратуры—па пытаннях бягучай палітыкі, агранамічных ведах і іншай. Зусім няма літаратуры па XVII з'езду. Многія нават не маюць газет.

Абследаванне хат-чытален па трох раёнах паказвае, што імі ніхто не кіруе, ніхто не паказвае, як паставіць і арганізаваць культурна-асветную работу. Кіраўніцтва раду раённых арганізацый зводзіцца галоўным чынам да таго, што забіраюць работніка і перакідваюць яго на іншую работу. З боку органаў народнай асветы, тых органаў, якія непасрэдна павінны весці гэту работу, не было належнай увагі палітасветрабоце. Так, загадчык Клічаўскага райАНА т. Нафут нават не ведае, колькі ў яго раёне хат-чытален і дамоў соцкультуры.

Старшыня Расіцкага сельсовета т. **Зайцаў** (член партыі), калі да яго звярнуўся загадчык хаты-чытальні за дапамогай, сказаў: «Кінь чапухой займацца, трэба займацца праводзеннем гаспадарча-палітычных кампаній».

Раённыя арганізацыі нават не рэагавалі на гэта (райана—т. Лемаш, РК КП(б)Б — т. Кацуба). Між іншым, такія выступленні вельмі характэрны. Яны сведчаць аб яўным неразуменні дырэктыў партыі аб разгортванні культурнай, палітасветнай работы на вёсцы, аб тым, каб замест усякага адміністравання ўзмацніць растлумачальную работу.

Цэнтр нашай увагі на вёсцы і поспехі нашай работы, як гэта паказваў тав. **ГІКАЛО** на апошнім пленуме ЦК КП(б)Б, ляжаць у масавай рабоце, у рабоце па растлумачэнню калгаснікам і аднаасобнікам правільнасці палітыкі нашай партыі.

Магутнейшым фактарам культурнай рэволюцыі на вёсцы з'яўляюцца палітаддзелы.

Па пачыну палітаддзела Слуцкай МТС праведзена такое буйнае мерапрыемства, як будаўніцтва за кошт калгасаў, дамоў соцкультуры («Новае жыццё» і «Вольная праца»), водпуск сродкаў на рамонт памяшканняў пад дамы соцкультуры («1 мая», «Шлях калектывізацыі», «Чырвоны сцяг»), радыёфікацыя («Новае жыццё — Слуцк, «Новы свет»—Дрыса і г. д. Палітаддзелам Полацкай МТС праведзен конкурс на лепшага чытчыка, Рагачоўскай—культбытавая канферэнцыя і т. д.

Безумоўна, што культурна-палітычная работа на сёнешні дзень яшчэ не ва ўсіх палітаддзелах з'яўляецца перадавым участкам работы. Ёсць яшчэ шмат недахопаў. Але бясспрэчны той факт, што палітаддзелы з'яўляюцца тымі органамі, якія сапраўды па-большэвіцку пабудуюць культурна-масавую і палітасветную работу на вёсцы. Пастановай Бюро ЦК КП(б)Б даручана НКА сумесна з Палітсектарам НКЗ і ЦП саюзаў, МТС зерневых і жывёлагадоўчых соўгасаў арганізаваць у 1934 г. пры 50 МТС і буйных соўгасах апорныя базы палітасветработы для абслугоўвання рабочых МТС, соўгасаў і калгасаў зоны МТС, для інструкцыйна-метадычнай дапамогі сетцы палітасветустаноў.

Ускладзена кіраўніцтва гэтай работай на намесніка начальніка палітаддзела па партмасавай рабоце.

Гэтыя апорныя базы павінны з'явіцца тымі вагарамі, пры дапамозе якіх палітасветная работа на вёсцы будзе паднята на вышыню палітычных задач, якія зараз партыя ажыццяўляе ў справе перабудовы сельскай гаспадаркі.

ПАСЮКЕВІЧ.

ПІСЬМЫ рабочых і калгаснікаў

ПРАКУРОРУ БАБРУЙСКАГА РАЁНА ТАВ. МАРГУСУ.

АРЦЕЛЛЮ „БОЛЬШЭВІК" КІРУЮЦЬ СПЕКУЛЯНТЫ

(ПІСЬМО ЧЛЕНА АРЦЕЛІ).

Сталоўкай бабруйскай арцелі інвалідаў **«Большэвік»** кіруюць класава-варожыя людзі. Буфетчыкам працуе былы спекулянт **Шэйнклер.** Сектарам снабжэння кіруе спекулянт **Фішман.** Загадчык сталовай **Розенфельд** патурае дзеянням гэтых людзей і работай сталоўкі зусім не кіруе.

Цукар і цукеркі, што адпускаюцца для буфета, Шэйнклерам разбазарваюцца. Выручка з буфета загадчыкам сталоўкі забіраецца без усякіх распісак, разам з талонамі.

Падобныя агіднасці творацца і на мэблевай фабрыцы арцелі. У якасці інструктара-бракёра там доўгі час працаваў нехта **Варанчук С.,** які пусціў у продаж 20 вагонаў крэслаў, палова з якіх была забракована гандлюючымі арганізацыямі. Рэвізіяй выяўлен недахват ... цаў і дыванаў на фабрыцы на суму каля 50.000 рублёў.

Старшыня Белкапінсаюза **Ганцэвіч,** нядаўна абследаваўшы арцель, нічым не дапамог арцелі ў наладжванні работы. Ён толькі заказаў сабе касцюм, паліто і 4 пары абутку.

САЛАВЕЙЧЫК.

ПРАКУРОРУ МСЦІСЛАЎСКАГА РАЁНА ТАВ. ПАТРУСАВУ

СЯМ'І СПЕЦЫЯЛІСТА НЕ ДАЛІ ХЛЕБА

(ПІСЬМО ЖОНКІ СПЕЦЫЯЛІСТА)

Частка спецыялістаў-каморнікаў Мсціслаўскага раёна перакінута часова ў другія раёны для праводзення там землеўпарадкавання. У лік перакінутых папаў і мой муж. Я з 5 дзяцьмі засталася жыць у Мсціславе.

Райснаб невядома на якой падставе пайкі нашы адаслаў па месцу работы мужа. А я па віне гэтага галаваццяпства з чэрвеня месяца з малымі дзецьмі зусім не атрымліваю хлеба і другіх прадуктаў. У такім-жа становішчы апынуліся і сем'і другіх мабілізаваных для гэтай работы спецыялістаў.

ПЯТРОЎСКАЯ.

НАЧАЛЬНІКУ ДНЕПРАДЗВІНСКАГА ПАРАХОДСТВА ТАВ. ПОЧЭБУТУ.

ГАНАРЛІВЫ КАПІТАН

(ПІСЬМО РАБОТНІКА АРЦЕЛІ).

Свержаньская шавецкая арцель **«Комінтэрн»,** Рагачоўскага раёна, падрыхтавала да адпраўкі Магілёўскаму скурсаюзу 417 пар абутку. Груз 21 чэрвеня быў прывезен на прыстань. Прышоў параход «Пролетарый». Капітан прапанаваў падвезці груз бліжэй к прыстані, што было зроблена работнікамі арцелі. Праз некалькі мінут капітан ганарліва заявіў нам, што ён нашага грузу не пагрузіць і, падняўшыся на палубу, падаў каманду для адпраўкі парахода. Груз наш праляжаў на прыстані яшчэ некалькі сутак.

Так работнікі Дняпроўскага параходства выконваюць пастанову ЦК і СНК аб перавозках планавых грузаў.

САВІЦКІ Б.

САКРАТАРУ БАРЫСАЎСКАГА РК КП(б)Б ТАВ. ЧАРНЫШОВУ

КРУПСКІ РАЗБАЗАРВАЕ КАЛГАСНУЮ МАЕМАСЦЬ

(ПІСЬМО СТУДЭНТА).

Старшыня калгаса **«Іскра соцыялізма»** (Барысаўскі раён) Крупскі па-шкодніцку адносіцца да гаспадаркі калгаса.

Вылучаны прадуктовы фонд на час пасеўнай кампаніі разбазаран. Каб скрыць сваю віну, Крупскі пачаў падрабляць дакументы. Ён выпісаў ордэр на атрыманне мукі брыгадзірам **Сахончыку** і **Мажанскаму** ў той час, калі яны яе ніколі не атрымлівалі.

Аб усім гэтым калгаснікі пісалі ў Барысаўскі райза, але вынікаў ніякіх не атрымалі. І гэта зусім зразумела, бо загадчык райза **Касцюк** сам часценька атрымлівае ад Крупскага розныя прадукты. Торфзаводу **«Чырвоны Октябр»** Крупскі прадаў 100 пудоў мукі і грошы забраў сабе.

Брыгадзірам Крупскі паставіў былога эксплаататара—кулака **Савіча.** Калгаснікі гэтым вельмі абураны. Вядома, у Крупскага выдаткі не малыя, бо ён мае шмат жонак—адна ў Корсанаўскім сельсовеце, а тры ў вёсцы Страхавады і выпіць Крупскі любіць.

Самакрытыка ў калгасе ў загоне. Крупскі пагражае **сельборам,** якія выкрываюць яго шкодніцкую дзейнасць. 16 чэрвеня раённая газета **«Большэвік Барысаўшчыны»** надрукавала заметку **«Крупскі не прызнае самакрытыкі».** **Крупскі** зараз-жа пачаў шукаць **аўтараў** заметкі пагражаючы: **«Даведаюся** хто пісаў, выкіну з калгаса».

Патрэбна, нарэшце, **спыніць** дзеянне Крупскага і паказаць **яму** яго сапраўднае месца.

Я. ГЕЛЬФМАН.

ПАСТАВІЦЬ НА НАЛЕЖНУЮ ВЫШЫНЮ ВЫВУЧЭННЕ У ШКОЛАХ РУСКАЙ МОВЫ

Сігнал з Шклова з'яўляецца сур'ёзным палітычным сігналам. Ганебная карціна з выкладаннем рускай мовы ў Нікіцічах характэрна для многіх школ. Выкладае рускую мову (а руская мова—гэта-ж мова Леніна і Сталіна, агульнадзяржаўная мова нашага вялікага Совецкага Саюза) абы хто. У Дзержынскім раёне ў адной школе выкладае скончыўшы віцебскі мастацкі тэхнікум.

Можна смела сказаць, што ў значнай частцы нашых сямігодак выкладанне рускай мовы пастаўлена такім чынам, што вучні выходзяць са школы па-руску поўграматнымі.

Ці не пара Наркомасветы сур'ёзна заняцца школьным пытаннем, і ў першую чаргу ПАДБОРАМ педагагічных кадраў, выкладаючых рускую мову.

„РУСКАЯ МОВА ВА УМОВАХ БЕЛАРУСКІХ ШКОЛ НЕ ПАТРЭБНА"

(ПІСЬМО НАСТАЎНІКА)

Дырэктарам **Нікіцінскай** няпоўнай сярэдняй школы, **Шклоўскага** раёна, працуе **Клішо Іван.** Будучы выкладчыкам рускай мовы, ён на працягу двух год спыніў выкладанне гэтай дысцыпліны. Не выкладаліся таксама нямецкая мова, маляванне, фізкультура, спевы і чарчэнне, бо Клішо лічыў гэтыя дысцыпліны дробязямі.

На нарадзе дырэктароў школ Славенскага сельсовета Клішо галасна заявіў: «тое, што я не выкладаў на працягу двух год рускай мовы, лічу зусім нармальным і нават законным, бо руская мова ва ўмовах беларускіх школ зусім не патрэбна». Гэтыя словы запісаны ў пратаколе нарады. Толькі запісаны, а вывадаў ніхто ніякіх не зрабіў.

Аб усім гэтым добра ведалі загадчык райана **Новікаў** і старшыня раймясцкома саюза працасветы **Цэцон.**

Яны абмежаваліся тым, што прадэманстравалі гэтыя факты на раённай нарадзе дырэктароў і загадчыкаў школ, як прыклад **кепскай, безадказнай работы.** На гэтым і закончылася справа.

Высунутую ўдзельнікамі нарады прапанову аб прыцягненні Клішо да адказнасці, Цэцон і Новікаў патапілі ў траскучых словах даўжэзнай рэзалюцыі.

Гэта праароблена, мусіць, таму, што Новікаў і Цэцон лічаць Клішо ганаровым ударнікам.

ОСІПАЎ М.

ШКЛОЎ. (Ад карэспандэнта «Звязды»).

Толькі стратай класавай пільнасці можна вытлумачыць той факт, што да апошняга часу райком партыі зусім не рэагаваў на сігнал раённай газеты аб контррэволюцыйнай вылазцы нацдэма **Клішо,** акапаўшагася на пасадзе дырэктара няпоўнай сярэдняй школы ў Нікіцічах.

Яшчэ 25 чэрвеня ў газеце «Прамень комунізма» была змешчана заметка Рыбакова пад назвай **«Нацдэм Клішо арудуе беспакарання».** У ёй прыведзены тыя-ж самыя факты аб якіх гаворыць т. Осіпаў у сваім лісце.

Загадчык райана **Новікаў** і старшыня раймясцкома саюза працасветы Цэцон ведалі аб гэтым, але не прымалі ніякіх мер. Клішо ўвесь час лічыўся лепшым ударнікам. Ілжэ-ўдарнік Клішо дарэмна плаціў грошы настаўнікам і за тыя гадзіны, у якія яны не праводзілі лекцый.

Чаму райком партыі не рэагаваў на гэты сур'ёзны сігнал? Сакратар РК КП(б)Б т. Шпак тлумачыць гэта так:

— Не было загадчыка райана. Адпачываў. Зараз прыехаў. Дару чым яму. Ды Клішо адмаўляецца ад сваёй нацдэмаўскай заявы... Расследуем, калі будуць на месцы ўсе настаўнікі...

Ні Новікаву, ні Цэцону няма чаго даручаць расследванне. Яны «расследвалі» па-свойму. Вось акт праверкі фактаў па заметцы «Нацдэм Клішо арудуе беспакарана», складзены Цэцонам і інструктарам-метадыстам райана Карасёвым.

Паводле акта, руская мова і літаратура ў Нікіцінскай школе выкладаліся. Аб гэтым, нібы, сведчаць запісы ў плане, журналах і спытках вучняў. Цэцон і Карасёў з усіх сіл апраўдваюць Клішо.

У выніку Клішо «лепшы ўдарнік», Клішо пакінут дырэктарам і на наступны навучальны год, хоць і ліберальная камісія Цэцона і Карасёва прызнала, што Клішо выплачваў дзяржаўныя грошы за прапушчаныя лекцыі.

Клішо час-ад-часу «выкладаў» рускую мову і літаратуру. Хто пацікавіўся якасцю выкладання? Ніхто.

Перад намі сшытак для літаратуры вуч. 6-й групы Нікіцінскай ШКМ Філіпава Фёдара.

Адкрываем першую старонку. Тут ідзе «разбор» «Капитанской дочки» Пушкіна. Падамо ўрывак з гэтага «разбору», захоўваючы арфаграфію аўтара «разбору»:

«Ліцы. Петар Андреевіч Грынев, он зьевляется пожесным дворанинем, какой служит на военной службе Помесного дворянство сям'я Грынева Служилые дворанина Швабрин и Миронов Крепостный Совельич и Пелашка Глава. І опис пасл. воется как Грипев остался од... ста... яго родныя умерли и яго взял ... вельеч И выписал для его француза он вывчался и поступил на военаю служ...».

Так разбіраецца «Капитанская дочка». Так пішуцца біяграфіі Пушкіна, Лермантава, Гогаля, Некрасава, Тургенева і інш. Як гаворыцца—«ні да складу, ні да ладу—пацалуй каня ў дугу».

Вось яшчэ ўзор «работы» па рускай літаратуры, напісаны пад дыктоўку «літаратара» Клішо ад 7-ІХ-33 г.

Загаловак «Літаратура».

«Развитьте литературы развивоется у залежности культурных палитических помиж у своих почоток дватцатого стогоддя. Борба разол з гандлем усилится вывоз руского хлеба за границу ад егуль неабходна звялічыт ход своих иншых крепостяй крестьян работы наземле плохо потому гроду мае сялянскае общиество»...

Годзе! Гэтыя ўрыўкі з «літаратурных запіткаў» Клішо з дастатковай яркасцю паказваюць, як у скалечаным выглядзе падносіцца вучням і руская мова і руская літаратура. Гэта горш, чым зусім не займацца рускай мовай. Пасля такой «навукі» ў вучня навекі ададае ахвота да заняткаў рускай мовай і рускай літаратурай.

Ні Новікаў, ні Цэцон і Карасёў не хочуць гэтага зразумець. Яны самі сябе супакойваюць наступнымі фактамі.

У Заходскай школе ў пісьмовай рабоце вучня (пасля праверкі настаўніка Азарава) знойдзена ў 68 словах... 52 памылкі. У Новым Брашчыне ў настаўніка Саладкова (студэнт-завочнік ІІ курса літаратурна-лінгвістычнага аддзялення Магілёўскага педінстытута) — тое-ж; у Славенскай няпоўнай сярэдняй школе настаўніца Федаркова рускую мову выкладае... на беларускай мове.

Усё гэта ніколькі не апраўдвае кіраўнікоў народнай асветы як раёна, так і Наркомасветы, а лішні раз падкрэслівае, што спадчына нацдэмакратызма ў школьнай галіне далёка не ліквідавана. Дарэчы, і ў гэтым годзе выкладчыкі мовы і літаратуры не рыхтуюцца і не перападрыхтоўваюцца. Паводле даведкі райана, Наркомасветы не даў раёну ніводнага месца для выкладчыкаў рускай мовы і літаратуры на перападрыхтоўчыя курсы.

А. МІКУЦІЯ.

ЗА РУБЯЖОМ

ВАКОЛ УСХОДНЕ-ЕЎРАПЕЙСКАГА ПАКТА

БЕРЛІН, 31 ліпеня (БЕЛТА). Рэзультаты перагавораў паміж т. ЛІТВІНАВЫМ і СЕЛЬЯМАА і заява латвійскага пасланніка ў Маскве БІЛЬМАНІСА аб Усходня-еўрапейскім пакце выклікаюць вялікае замяшанне ў друку. Не жадаючы прызнаць, што пазіцыя Эстоніі і Латвіі, якая выявілася пасля перагавораў у Маскве, не апраўдала германскіх надзей, друк высоўвае на першы план той момант, што Латвія і Эстонія абумовілі сваё далучэнне да пакта «абмоўкамі».

Афіцыёзнае германскае інфармацыйнае бюро распаўсюджвае нават спецыяльнае паведамленне з Таліна, што ў Маскве «расчараваны». Аб замяшанні друку сведчаць выказванні раду газет адносна пазіцыі Польшчы і аб адносінах паміж Польшчай і Прыбалтыкай.

У той-жа час як «Франкфуртэр цэйтунг» указвае на растучую ў Парыжы ўпэўненасць, што Польшча дадатна аднясецца да Ўсходне-еўрапейскага пакта, «Крайц цэйтунг», «Берлінер Тагеблат» і «Фелькішэр Беобахтэр» па-ранейшаму запэўніваюць, што польская палітыка накіравана на стварэнне блока Балтыйскіх дзяржаў пад кіраўніцтвам Польшчы, вастрыё якога павінна быць накіравана супроць СССР.

Правал германскіх надзей на адмоўную пазіцыю Латвіі і Эстоніі ў адносінах да Усходняга пакта ўскосна прызнае варшаўскі карэспандэнт «Берлінер тагеблат». Ён указвае, што заява эстонскай урадавай «Павалехт», што чакальная пазіцыя Эстоніі, якая адпавядае такой-жа пазіцыі Польшчы, зусім не азначае, што Эстонія не падпіша пакта, было нечаканым. «Ці сапраўды правільна», пытае карэспандэнт, «што Бек паехаў у Прыбалтыку стрымаць Эстонію і Латвію ад згоды на Ўсходні пакт. Ці не паехаў ён туды, каб атрымаць падтрымку Эстоніі і Латвіі і, выступаючы потым у якасці кіраўніка блока дзяржаў, прадаць сваю згоду на Усходні пакт па павышанай цане?».

АНГЛІЯ ПАВЯЛІЧВАЕ АВІЯЦЫЮ

СПРЭЧКІ У ПАЛАЦЕ АБШЧЫН

ЛОНДАН, 30 ліпеня. (БЕЛТА). Сёння ў палаце абшчын пачаліся спрэчкі па пытанню ўзбраенняў. БОЛДУІН, які выконвае абавязкі прэм'ера, заявіў, што прапанова ўрада павялічыць паветраныя сілы прадстаўляе сабой значны крок к дасягненню парытэта з паветранымі флотамі іншых буйных дзяржаў.

У заключэнне Болдуін заявіў, што «з тых часоў, як заваёвана паветра, ГРАНІЦЫ АНГЛІІ ПРАХОДЗЯЦЬ НЕ ПРАЗ ДУЎР, А ПА РЭЙНУ».

ЧЭРЧЫЛЬ сцвярджаў, што Германія, не гледзячы на дагаворы, стварыла ваенную авіяцыю, роўную па магутнасці амаль 2/3 англійскага ваенна-паветранага флота і што германскі грамадзянскі паветраны флот у 3-4 разы перасягнуў англійскую грамадзянскую авіяцыю, пры чым грамадзянскія самалёты будуюцца з такім разлікам, каб яны ў выпадку вайны лёгка маглі быць ператвораны ў ваенныя.

Прадстаўнік лібералаў СЕМЮЭЛЬ заявіў: «Указваюць, што паветраныя ўзбраенні Англіі выкліканы ростам совецкіх паветраных сіл. Прычыны росту совецкай авіяцыі,—заявіў Семюэль,—добра вядомы ўсім. СССР павялічвае сваю авіяцыю, каб папярэдзіць агрэсіўныя намеры свайго далёка-ўсходняга суседа. Пры падобных-жа абставінах,—дадаў Семюэль,—мы павінны былі-б рабіць тое-ж самае, але з таго, што Японія і СССР павялічваюць свае паветраныя сілы зусім не выцякае, што мы павінны спаборнічаць з імі».

САЙМОН (мін. зам. спраў) указаў, што няма дагавору, які абмяжоўваў-бы развіццё грамадзянскай авіяцыі ў Германіі, і таму Германія мае, бадай, найбольш значны грамадзянскі паветраны флот у Еўропе. Саймон адзначыў, што грамадзянскія самалёты, калі яны маюць адпаведны радыус дзеяння, грузапад'ёмнасць і к таму-ж вялікую хуткасць могуць перавозіць бомбы, як перавозяць пасажыраў і багаж, гэта неабходна ўлічваць пры ацэнцы паветраных сіл любой дзяржавы».

ПАЎСТАНЦКІ РУХ У МАНЧЖУРЫІ

800 ПАЎСТАНЦАЎ РАЗЗБРОІЛІ ЯПОНСКУЮ ЧАСЦЬ

ШАНХАЙ, 31 ліпеня. (Белта). Паводле паведамлення «ШУНЬБАО», атрад паўстанцаў у 800 чалавек з былых войск Ван Тэ-Ліна меў рад сутычак з японскімі войскамі недалёка ад станцыі Імяньпо і, як сцвярджаюць, раззброіў японскую часць. Паводле слоў «ЧАЙНА ТАЙМС», японцы, каб недапусціць атрымання паўстанцамі зброі з-за мяжы, абшукваюць у манчжурскіх партах усе прыбываючыя к берагу невялікія судны. Як паведамляе «Чэнбао», японскія ваенныя ўлады ў Доланоры раззброілі і расфармавалі манчжурскія часці пад камандаваннем Лі Шоу-сіна.

ВОДГУКІ ФРАНЦУЗСКАГА ДРУКУ АБ АЎСТРЫЙСКІМ УРАДЗЕ

ПАРЫЖ, 31 ліпеня. (Белта). Газета лічыць новы аўстрыйскі ўрад рэзультатам нямоцнага і багатага небяспечнымі вынікамі кампрамісу паміж Штарэмбергам і Шушнігам. Паводле слоў газет Шушніг стварыў свой габінет пад абаронай куламётаў. Хеймвер нібыта ўльтыматыўна папрабаваў прадастаўленне хеймверу пастоў канцлера, віцэ-канцлера, ваеннага міністра і міністра беззапаснасці.

Шушніг звярнуўся за падтрымкай да каталіцкіх баявых арганізацый, паліцыі і арміі, якія ў баявым снаражэнні забарыкадавалі вуліцы на выпадак магчымага выступлення хеймвера.—У апошні момант,—пішуць газеты,—небяспека узброенай сутычкі была пазбегнута дзякуючы згодзе Штарэмберга ўступіць пост канцлера Шушнігу.

Па СССР

ТУРЭЦКАЯ СПАРТЫЎНАЯ ДЭЛЕГАЦЫЯ У МАСКВЕ

МАСКВА, 31 ліпеня. (БЕЛТА). 30 ліпеня старшыня ВСФК СССР тав. Н. К. АНЦІПАЎ прыняў главу турэцкай спартыўнай дэлегацыі—старшыню стамбульскага камітэта народнай партыі ДЖЭУДЗЕД КЕРЫМ-БЕЯ і павераната ў справах Турэцкай рэспублікі ФЕУЗІ-БЕЯ з чынамі пасольства.

Потым тав. Анціпаў і ўсе прысутныя на прыёме паехалі на студэнцкі вечар у дзяржаўны цэнтральны інстытут фізічнай культуры.

Турэцкія спартсмены ў дзень прыезду прысутнічалі на міжведамственых спаборніцтвах на стадыёне «Дынамо», а потым зрабілі прагулку на катэры па Маскве-рацэ.

31 ліпеня турэцкія спартсмены раніцою былі на трэніроўцы, удзень аглядалі горад і знаёміліся з новым будаўніцтвам Масквы, а ўвечары глядзелі фільм «Челюскин» у кіно «Ўдарнік».

ДЖЭУДЗЕД КЕРЫМ-БЕЙ У т. т. КРЭСЦІНСКАГА І КАРАХАНА

31 ліпеня глава турэцкай спартыўнай дэлегацыі ДЖЭУДЗЕД КЕРЫМ-БЕЙ быў з візітам у намесніка народнага камісара па замежных справах т. Н. Н. КРЭСЦІНСКАГА, у паўнамоцнага прадстаўніка СССР у Турцыі тав. Л. М. КАРАХАНА і ў загадчыка першым Усходнім аддзелам НКЗС тав. В. М. ЦУКЕРМАНА.

ПРЫГАВОР ПА СПРАВЕ ШКОДНІКАЎ-ДЫВЕРСАНТАЎ НА УРАЛМАШЗАВОДЗЕ

СВЕРДЛОЎСК, 31 ліпеня (Белта) 8 дзён прадаўжаўся суд над кучкай шкоднікаў-дыверсантаў—падпальшчыкаў кавальска-прэсавага цэха Уралмашзавода. Судовае следства поўнасцю пацвердзіла прад'яўленае шкоднікам абвінавачванне. Заслухаўшы 30 ліпеня апошнія словы падсудных, суд у гадзіну дня пашоў на нараду. У 9 гадзін 35 мін. вечара таго-ж дня суд вынес прыгавор.

Галоўныя абвінавачаныя—Баландзін, Кушманаў, Сядзелеў, Петрунь і Махно—прыгавораны да вышэйшай меры сацыяльнай абароны—расстрэлу з канфіскацыяй усёй маёмасці.

Абвінавачаныя Фішаў, Валынка і Магілевіч прыгавораны кожны да 10 год пазбаўлення волі з утрыманнем у лагерах НКУС, з канфіскацыяй усёй асабовай маёмасці. Пашэўскі засуджан на 7 год і Тоўчын—на 5 год утрымання ў лагерах НКУС з канфіскацыяй асабовай маёмасці. Залатараў—на 3 гады ўтрымання ў лагерах НКУС.

2-тысячная аўдыторыя працоўных, якія сабраліся ў будынак суда, спаткала прыгавор бурнымі апладысментамі.

ПАРАХОД „СОВЕТ" ПРЫБЫЎ У ПЕТРАПАЎЛАЎСК-НА КАМЧАТЦЫ

У ноч на 30 ліпеня параход «СОВЕТ» прыбыў к варотам Авачынскай губы. Густы туман перашкодзіў параходу ўвайсці ў порт. Толькі 31-га ліпеня раніцай «Совет» увайшоў у коўш Петрапаўлаўскага парта і стаў к барту ледакола «КРАСИН».

«Совет» даставіў з Владзівастока новых каланістаў, якія накіроўваюцца на востраў Врангеля; запасы харчоў і абсталяванне для жыхароў вострава. Прыняты меры да хутчэйшай перагрузкі ўсіх дастаўленых грузаў на борт «Красина».

АГЛЯД ДРУКУ

ДОБРАЕ ПАЧЫНАННЕ АРШАНСКАГА ПАЛІТАДДЗЕЛА

(«Юны ленінец»—газета для дзяцей Аршанскага палітаддзела)

Палітаддзел Аршанскай МТС прыступіў да выпуску «Юнага ленінца»—газеты для дзяцей. 26 ліпеня вышаў другі нумар. Маленькая газетка, на чатырох палосах, высоўвае перад калгаснай дзетварой тры актуальныя пытанні: арганізацыя збору каласоў, шэфства над маладняком і падрыхтоўка да навучальнага года.

Кароценькія, жыва выкладзеныя, у большасці самімі дзяцьмі, заметкі, надрэнныя вершыкі, частка якіх напісана зноў-такі самімі дзяцьмі, вялікая колькасць карыкатур—усё гэта робіць газету жывой і цікавай для калгасных дзяцей школьнага ўзросту.

Дазорныя пасты дзеляцца вопытам свайёй работы па ахове ўраджаю і догляду маладняка. Надзвычай цікавае пісьмо дазорнікаў з калгаса «Парыжская комуна». Дзеці расказваюць, як прапрацоўваючы рашэнні XVII з'езда, яны ўзялі шэфства над цялятамі. Кожны ўзяў пад свой нагляд 1-2 цялят. Вынікі шэфства самыя бліскучыя. З 103 цялят не загінула ні адно. Усе цяляты добрай упітанасці. Дзеці любяць сваіх цялят і старанна наглядаюць, каб догляд за імі быў забяспечан. Мала гэтага, яны самі рвуць для іх траву і галінкі. У сувязі з тым, што ў калгасе сенажаці сёлета былі дрэнныя, дзеці рашылі падрыхтаваць сваімі сіламі не менш 18 тон галінкавага корму. Загатоўку пачалі з 15 ліпеня і на сёння ёсць ужо вялікі запас.

«Працуем мы», расказваюць дзеці, «так: ламаем тоненькія галінкі алешніка, арэшніка, асіннікa, малінніка, бярэзніка, рабінніка, вяжам у венікі вагой кілаграмы два ў сырым выглядзе.

Звязаныя папарна венікі звозім у памяшканні ці пад павеці калгаснікаў і развешваем у цяньку на жэрдзях і дроце для прасушкі. Як высахне, тады складаем у пуню, як звычайнае сена.

А зімой гэтыя венікі будуць рэзацца на саломарэзцы, замешвацца, для чаго калгас набывае спецыяльны запарнік».

Дзеці спаборнічаюць паміж сабой, хто больш нарыхтуе галінкавага корму лепшай якасці.

Дазорнікі «Парыжскай комуны» выклікаюць піянераў і школы Аршаншчыны і ўсёй Беларусі на спаборніцтва з імі па шэфству над маладняком і загатоўцы галінкавага корму.

«Юны ленінец» адводзіць куток «Піянерскай смекалцы», дзе змяшчае шарады і загадкі.

Пачын палітаддзела Аршанскай МТС трэба ўсямерна вітаць.

Не шкодзіць і іншым палітаддзелам паследваць яго прыкладу.

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА

„ПІКАВАЯ ДАМА"

В. ВОЛЬСКІ

Бліскучае, стыльнае, створанае з тонкім мастацкім густам афармленне. Гледзячы на вынікі працы мастака Вільямса, лішні раз пераконваешся ў тым вялікім значэнні, якое мае ў справе выяўлення накіраванасці спектакля, удалае дэкаратыўнае афармленне. Гэта адчуваецца асабліва тады, калі работа мастака цалкам сугучна замыслам пастаноўшчыка, што мы і бачым якраз у «Пікавай даме» рэжысера Мардвінава.

ТАВ. ГІТГАРЦ.

Мы бачым гарманічнае злучэнне ўсіх вакальных, музычных, акторскіх, мастацка-дэкаратыўных кампанентаў у адно суцэльнае, сінтэзаванае відовішча—яркае, маляўнічае, прыгожае.

Характар і паводзіны дзейных асоб, створаныя акторамі і рэжысурай вобразы, уважліва і дакладна—нават да апошняй дэталі вопраткі, убрання і руху, ўваскрашаюць перад глядачом сапраўдны каларыт пачатку другой чвэрці XIX стагоддзя.

Але вартасць пастаноўкі Б. Мардвінава заключаецца не толькі ў ўдалым аднаўленні гістарычнага каларыту. Галоўнае—гэта ўсебакова ўдалае вырашэнне праблемы опернага спектакля ў цэлым. У оперы слова—галоўная зброя акторскага мастацтва—спалучаецца з музыкай. У оперы актор адначасова і спявак. Гэта надае опернаму спектаклю, больш шырокія, больш моцныя і больш тонкія магчымасці эмацыянальнага ўздзеяння на глядача. Але гэта стварае і дадатковыя цяжкасці.

Заслуга гэтага спектакля ў тым, што ім дасягнута якраз гарманічнае злучэнне дамініруючай музычна-вакальнай часткі, з выразнасцю сцэнічнага выканання, з сапраўднай тэатральнасцю, з правільным ідэйна-мастацкім раскрыццём вобразаў, наблізіўшым спектакль да твору Пушкіна.

Тэатр у гэтай пастаноўцы здолеў узняць на высокую прынцыповую вышыню свае ранейшыя імкненні перамагчы рэакцыйнае ўяўленне аб оперы, як аб нечым застыглым, статычным, кансерватыўным, як аб нейкім канцэрце ў гарнітурах. Тэатр здолеў перамагчы ўласцівую старой оперы ўмоўную пышнасць і банальную прыгожасць, штамп, позу, трафарэт, хадульнасць. Здолеў ён перамагчы і тыя «лявацкія» заскокі, тыя элементы наіўнага правінцыяльнага фармалізма і псеўда-наватарства, якія былі досыць характэрны для яго першых пастановак.

У трактоўку «Пікавай дамы» пастаноўшчыкам Мардвінавым унесена шмат новага, арыгінальнага. Першы малюнак 1-й дзеі перанесен ім з летняга саду ў залу афіцэрскага сабрання,—у больш характэрную для ўсяго ходу дзеі абстаноўку. Гэта адразу ўскрывае той асяродак, у якім знаходзіцца Герман. У гэтым малюнку хор вынесен за межы сцэны, але пакінут у спектаклі як выразнік ідэй і адносін да дзеі аўтара.

Увесь спектакль у цэлым перанесен з эпохі Кацярыны 1-й у часы звязаныя з пачаткам царавання Нікалая 1-га. Гэта набліжае паказ да твору Пушкіна, падкрэсліваючы сацыяльную сувязь Германа з Онегіным, Печорыным, Чацкім, з малагадым рускім дваранінам у Чальд-Гарольдавым плашчы, і дае гледачу даволі яскравае ўяўленне аб асаблівасцях таго сацыяльнага асяродку, г. зн. феадальнай вайсковай касты і дэградуючага сталічнага дваранства, да якога належаць дзейныя асобы гэтага твору.

Бал у 3-й дзеі перанесен у канкрэтны асяродак—у дом графіні, дзе ён праводзіцца з прычыны заручын Лізы. Гэта ўзмацняе драматычнасць сітуацыі і суцэльнасць развіцця дзеі.

У 5-м малюнку пастаноўшчык здолеў удала пазбегнуць залішняй містыкі, уласцівай гэтаму эпізоду. Зласвесная здань графіні нябожчыцы ператвараецца ім проста ў цяжкі кашмарны сон маральна і фізічна стомленага Германа.

Опера Чайкоўскага «Пікавая дама» з'яўляючыся адным з выдатнейшых узораў сусветнай класічнай спадчыны ў галіне музычнай драматургіі, служыць у моц сваіх якасцей бліскучым матэрыялам для выхавання актора. У гэтым сэнсе пастаноўка яе ў Беларускім дзяржаўным тэатры оперы і балета цалкам сябе апраўдала, выявіўшы бліскучыя здольнасці Мардвінава ў якасці рэжысера-педагога.

ТАВ. ЛЮДВІНАЎ.

З вялікай прыемнасцю можам мы адзначыць той шпаркі рост маладых акторскіх кадраў нашай маладой оперы, які асабліва выявіўся ў гэтай пастаноўцы. Зусім неяк панавому, напрыклад,—моцна, звонка і ўпэўнена, ва ўвесь голас загучэла ў гэтым спектаклі лірыка—драматычнае сапрано Александроўскай (Ліза).

З вялікім адчуваннем мастацкага такта і меры, з максімальнай пераканальнасцю, дасягнутай тонкасцю сцэнічнага рысунка, выканала акторка Пукст сваю надзвычай цяжкую для маладой акторкі ролю графіні.

МАСТАК ВІЛЬЯМС.

Ў гэтай ролі т. Пукст выявіла не толькі свае добрыя вакальныя даныя, але і бясспрэчна выдатныя здольнасці драматычнай акторкі. Актор Бароўскі вядзе сваю ролю Германа ў верным плане. Але нам думаецца, што было-б лепш, калі-б выканаўца надаў гэтаму вобразу больш рэзкасці, рашучасці. Герман—натура імклівая, з моцнай валявой накіраванасцю. Між тым, у сцэнічнай трактоўцы яго тав. Бароўскім адчуваецца некаторая разгубленасць, няўпэўненасць, а можа і бязвольнасць.

Неабходна адзначыць вельмі жыццёвае, выразнае выкананне ролі Томскага акторам Праношэвым, стварыўшым вельмі цікавы, поўнакроўны і сакавіты вобраз кампанейскага гулякі і ігрока.

Для пастаноўкі характэрна дакладная сыгранасць усяго акторскага ансамбля, пры наяўнасці ўважлівай і дэтальнай распрацоўкі, нават эпізадычных вобразаў.

Добрае ўражанне пакідаюць у спектаклі балетныя сцэны (балетмейстэр Крэмарэўскі). Як заўсёды, моцна і ўпэўнена з буйным тэмпераментам вядзе аркестр дырыжор І. А. Гітгарц.

У цэлым пастаноўка «Пікавай дамы» лішні раз сведчыць нам аб велізарным росце і безупынным удасканаленні маладой беларускай совецкай оперы, якая на нашых вачах з невялікай студыі, ператварылася ў бясспрэчна бліскучы па свайму мастацкаму ўзроўню тэатральны арганізм.

ПЕРШЫ УСЕБЕЛАРУСКІ ЗЛЁТ ЮНЫХ УДАРНІКАЎ АБАРОНЫ

29 ліпеня пачаў сваю работу першы Усебеларускі злёт юных ударнікаў абароны.

1-га жніўня юныя ўдарнікі абароны сабраліся на стадыёне «Дынамо». У прысутнасці т.т. Гікало, Галадзеда, Саак'яна, Стукалава, Закоўскага, Кузнецова і інш. адбыўся парад удзельнікаў злёта.

Тав. Рутэнберт (адказны па злёту) запэўніў партыю і ўрад ад імя злёта, што піонеры Беларусі будуць заўсёды гатовы да абароны Совецкай краіны.

Нам. старшыні Соўнаркома тав. Саак'ян у сваім выступленні адзначыў, што злёт юных піонераў сабраўся ў міжнародны антыімперыялістычны дзень, у момант калі імперыялістычныя дзяржавы рыхтуюць новую бойню, і ў першую чаргу, вайну супроць Совецкага Саюза.

Затым з рапартамі тт. Сталіну і Варашылаву выступілі делегаты Аўсеенко і Жэмур.

Урачыстасці закончыліся вялікім канцэртам.

ПАСТАНОВА

Народнага Камісарыята Асветы БССР

26 ліпеня 1934 г. г. МЕНСК.

Мной праведзен агляд ходу рамонту раду школ г. Менска (2, 4, 5, 13, 15, 21, 25, 28 школы) і будаўніцтва серабранскай школы.

Адзначаю актыўную работу дырэктароў 13-ай школы тав. Дзятко і 28-ай школы т. Стэльман, якія пры дапамозе грамадскасці дабіліся канкрэтных вынікаў у рамонце школ і абсталявання, пры захаванні належнай якасці рамонту.

Лічыць іх кандыдатамі на прэміраванне Наркомасветы ў падрыхтоўцы да новага навучальнага года.

Лічу зусім недапушчальным палажэнне, у якім апынуліся 4-ая школа (дырэктар Опрусевіч), 15-ая школа (дыр. т. Вайцішэня), 21-ая школа (дырэктар т. Новікаў) у галіне рамонту памяшкання і мэблі.

Канкрэтнымі віноўнікамі ў нездавальняючых тэмпах рамонту памяшканняў і мэблі па гэтых школах з'яўляюцца дырэктары, якія дапусцілі фармальныя адносіны да асноўнага звяна ў падрыхтоўцы да новага навучальнага года—рамонту памяшкання.

Дырэктар 21 школы т. Новікаў стаў на шлях «очковтирательства», зрабіўшы заяву Менскаму райана аб скончэнні ў асноўным рамонту, у той час, калі на 26 ліпеня работы не выкананы і на палавіну, пры нездавальняючай якасці перацірні і пабелкі. Дырэктарам Новікавым дапушчана поўная безгаспадарчасць у школе ў часе рамонту (геаграфічныя карты, табліцы пакінуты ў класе, дзе адбываецца рамонт, мэбля ўся ў класах забруджана).

Дырэктар 4-ай школы яшчэ не прыступіў да рамонту памяшкання, не гледзячы на тое, што тэрмін скончэння рамонту ўстаноўлен НКАсветы 1-е жніўня.

Дырэктар 15-ай школы недапушчальна зацягнуў грунтоўны рамонт і прыстасаванне памяшканняў пад класы, чым фактычна паставіў пад пагрозу зрыву асноўны рамонт школы.

Дырэктару 21-ай школы т. Новікаву аб'яўляю суровую вымову з апублікаваннем у друку і занясеннем у асабовую справу. Адклікаць т. Новікава з курсаў і прапанаваць яму ў дэкадны тэрмін закончыць рамонт памяшкання і абсталявання, звярнуўшы асаблівую ўвагу на якасць рамонту.

Прасіць шэфа 21-ай школы—дырэкцыю Эльвода і грамадскія арганізацыі аказаць 21-ай школе неабходную дапамогу ў рамонце.

Папярэдзіць дырэктароў 4, 15-й школ, што калі ў дэкадны тэрмін імі не будзе выканан належны рамонт, яны будуць прыцягнуты мной да суровай адказнасці, як за зрыў падрыхтоўкі школы да новага навучальнага года.

Канстатую няўважлівыя адносіны дырэктароў школ да папраўлення вокан, дзвярэй, шафаў і іншых рэчаў і абавязваю ўсіх дырэктароў асабіста пераглядзець рамонт дробных рэчаў і забяспечыць выкананне яго разам з рамонтам памяшкання.

Адзначаю нездавальняючыя тэмпы завозу паліва ў школы г. Менска і абавязваю дырэктароў персанальна займацца справай атрымання і вывазу дроў.

Паставіць да ведама аб гэтым старшыню Менскага Горсовета т. Жуковіча.

Будаўніцтва серабранскай школы застаецца зусім нездавальняючым (не завезены матэрыялы, не хапае рабочай сілы). Даручыць кабудаддзелам паставіць гэта пытанне перад Камісіяй Совецкага Кантроля.

Абавязваю заг. райана т. Кузнецову штодзённа правяраць ход рамонту і завозу апалу па школах і не пазней 5 жніўня далажыць мне аб становішчы падрыхтаванасці прадугледжаных школ да новага навучальнага года.

Народны Камісар Асветы БССР ЧАРНУШЭВІЧ.

ДЗЯРЖЦЫРК 2, 3, 4, 5, 6 і 7 жніўня

АПОШНІЯ ГАСТРОЛІ ПЕРШАГА ЦЫКЛА.

Новыя гастролі ПРАЎДЗІНАЙ і ВОЛЬНАГА, РОЗАНО, КІНЛАЎ і яшчэ 10 нумароў.

6 і 12 жніўня ў 2 гадз. дня РАНІШНІКІ па зніжаных цэнах.

ПАМЯШКАННЕ БЕЛДЗЯРЖТЭАТРА | БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА

Мастацкі кіраўнік засл. арт. рэсп. ГІТГАРЦ І. А.

Сёння. ПІКАВАЯ ДАМА опера ў 3-х дзеях і 7 малюнках. Муз. П. І. ЧАЙКОЎСКАГА.

Білеты ў касе тэатра з 12-2 і з 5-8 г. 30 м. веч. і ў раб. касе с 12-2 і з 4-6 г. веч.

Гуковы кіно-тэатр „Чырвоная Зорка"	Гуковы фільм ЧЭЛЮСКІН (Героі Арктыкі)
Кіно „Інтэрнацыянал"	Усходні фільм ІСМЕТ
КІНО „СПАРТАК"	Выдатны мастацкі фільм „ОТЕЦ СЕРГИЙ" драма ў 7 частках.

МЕНСКІ ВЯЧЭРНІ ПЕДІНСТЫТУТ аб'яўляе асенні ПРЫЁМ на літаратурна-лінгвістычнае і соц. гістарычнае аддзяленні І курса. Вячэрні педінстытут рыхтуе (без адрыва ад асноўнай працы) выкладчыкаў-спецыялістаў для поўнай сярэдняй школы, рабфакаў і тэхнікумаў.

Скончыўшыя вячэрні пэдінстытут набываюць усе правы скончыўшых дзенны.

Заняткі праводзяцца 3 разы ў шасцідзёнку ад 6—10 г. вечара.

ІСПЫТЫ з 20 па 25 жніўня. Пачатак заняткаў з 1 IX—34 г.

ЗАЯВЫ і дакументы падаваць у канцылярыю ВПІ—Універсітэцкі Гарадок, галоўны корпус, пакой № 238. Там-жа падрабязныя даведкі па пытаннях прыёма.

Дырэкцыя.

Віцебскі дзяржаўны педагагічны інстытут аб'яўляе ПРЫЁМ КУРСАНТАЎ на аднагадовыя педагагічныя КУРСЫ на рускай і яўрэйскай мовах для падрыхтоўкі выкладчыкаў няпоўнай сярэдняй школы.

1) на рускай мове—фізіка-матэмат. аддз.—30 асоб.

2) на яўрэйскай мове—хіміка-біялаг.—30 асоб.

На курсы прымаюцца асобы скончыўшыя тэхнікумы, рабфакі, 8—9-годкі, аднагадовыя і двухгадовыя настаўніцкія курсы з 2—3 гадовым практычным стажам, а таксама асобы, маючыя сярэднюю адукацыю, з іспытамі ў аб'ёме сярэдняй школы.

Апрача гэтага, інстытут працягвае прыём студэнтаў на рускае і яўрэйскае аддзяленні дзеннага педінстытута з 4-гадовым курсам навучання.

Іспыты ў інстытут і на курсы адбудуцца з 22 па 28 жніўня.

Заявы прымаюцца да 25 жніўня 1934 г. Да заявы павінны быць прыкладзены наступныя дакументы ў арыгіналах: завераная анкета, даведка аб сацыяльным становішчы і паходжанні, даведка аб здароўі, дакумент аб адукацыі, метрыка, копія вайсковага білета і дзве фотакарткі.

Курсанты і студэнты забяспечваюцца стыпендыяй і інтэрнатам.

Заявы падаюцца па адрасу: Віцебск, Пушкінская № 3, канцылярыя педінстытута адкрыта штодзённа з 9 гадзін раніцы да 9 гадзін вечара, тэлефон № 3—48.

Дырэкцыя.

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭХНІКУМ ФІЗКУЛЬТУРЫ аб'яўляе ПРЫЁМ студэнтаў.

Заявы з дакументамі прымаюцца да 1 верасня г.г.

Студэнты забяспечваюцца інтэрнатам, сталоўкай, стыпендыяй і снабжэннем па 1 спісу. Стыпендыя выплачваецца на 1 курсе: ад 60—80 р., на 2 ад 80—100 і на 3 ад 100—125 р. і больш.

Прымаюцца асобы з адукацыяй сямігодкі. Перавагай пры паступленні карыстаюцца лепшыя фізкультурнікі ударнікі, якія здалі 1 комплекс „ГПА" і якія здаюць комплекс „ГПА" 2 ступені.

Да заявы неабходна прыкласці: даведку аб соцстановішчы і паходжанні, аб адукацыі, аб нараджэнні, аб здароўі, засведчаную анкету і 2 фотакарткі.

Пры тэхнікуме адкрываюцца падрыхтоўчыя курсы, на якія прымаюцца асобы, маючыя адукацыю не ніжэй пяці груп сямігодкі.

Заявы накіроўваць па адрасу: г. Менск, 2-гі Дом Советаў—Вышэйшаму Совету Фізкультуры—для тэхнікума фізкультуры.

Дырэктар тэхнікума КРАЧКОЎСКІ.

БЕЛГАЛОЎСПІРТ аб'яўляе, што з 1 жніўня па 15 верасня 1934 г. ПРЫМАЮЦЦА ЗАЯЎКІ на водпуск спірту для тэхнічных, медыцынскіх і іншых патрэб на 1935 год ад аб'яднанняў і арганізацый рэспубліканскага і мясцовага значэння.

У заяўках указаць гатунак і колькасць патрэбнага спірту ў дэкалітрах бязводнага алкаголю, назву прадпрыемстваў, іх месца знаходжанне і рэквізіты.

Да заявак неабходна дадаць тэхнічна абгрунтаваныя разлікі патрэбнасці спірта.

Заяўкі накіроўваць па адрасу: Менск, Гарбарная, 17, Белгалоўспірт, спіртавы сектар.

Пасля 15 верасня прыём заявак СПЫНЯЕЦЦА.

Беларускія аб'яднанні і арганізацыі ўсесаюзнага значэння даюць свае заяўкі аб патрэбнасці ў спірце праз аб'яднаючыя іх цэнтры Галоўспірту (ў гор. Маскве).

БЕЛГАЛОЎСПІРТ, СПІРТАВЫ СЕКТАР.

АСЕННІ НАБОР У ПАЛІТЭХНІЧНЫ ІНСТЫТУТ НА ФАКУЛЬТЭТЫ: торфамеліярацыйны, хіміка-тэхналагічны, будаўнічы і энергетычны ПРАЦЯГВАЕЦЦА да 10 жніўня 1934 г.

Іспыты пачнуцца 10 жніўня, аб чым будзе асобна паведамлена кожнаму паступаючаму.

Па вечарам з 6 да 8 гадзін пры інстытуце арганізаваны кансультацыі для паступаючых па матэматыцы, фізіцы і хіміі.

Дырэкцыя.

ВЫСАЧАНСКІ ДАШКОЛЬНЫ ПЕДАГАГІЧНЫ ТЭХНІКУМ аб'яўляе АСЕННІ НАБОР студэнтаў на 1 курс тэхнікума ў ліку 90 асоб. Прымаюцца скончыўшыя сямігодкі, школы павышанага тыпу, ці падрыхтоўчыя курсы ў тэхнікум. Жадаючыя паступіць павінны падаць дакументы аб адукацыі (арыгінал), завераную анкету, аб здароўі, узросце, сацыяльным становішчы і паходжанні. Да заявы трэба прыкласці марак на 40 кап.

Студэнты забяспечваюцца стыпендыяй, інтэрнатам і сталоўкай. Прыём заяў да 20 жніўня 1934 г. Заняткі пачнуцца з 1 верасня. Іспыты з 20—25 жніўня 1934 г.

Заявы накіроўваць па адрасу: ст. Крынкі, МББ ж. д., п-а Высачаны, дашкольны тэхнікум.

ДЫРЭКЦЫЯ

ДА ВЕДАМА КЛУБАЎ, КУЛЬТСЕКТАРОЎ САЮЗАЎ І ЧЫРВОНЫХ КУТКОЎ

Пастановай Наркомасветы БССР з 15 ліпеня пры Галоўмастацтве НКА — арганізавана — цыркавое эстраднае бюро ЦЭБ

Цыркавое эстраднае бюро абслугоўвае рабочыя клубы, дамы асветы, часці Чырвонай арміі, дзіцячыя пляцоўкі, абедзеныя перапынкі на прадпрыемствах канцэртнымі праграмамі, тэматычнымі камернымі канцэртамі, літаратурна-музычнымі вечарамі.

Склад папаўняецца артыстамі ленінградскіх і маскоўскіх цыркаў і эстрадай мюзік-холаў.

Заказы на канцэрты прымаюцца штодзённа ў памяшканні клуба металістаў (Універсітэцкая, 12, памяшканне б. Дамеца), тэл. 22-755.

Пастаянным заказчыкам па дагаворнасці ільготныя ўмовы.

Кіраўніцтва гаспадарчых працпрыемстваў ЦК т-ва «Чырвонага Крыжа» і ДЭЗІНФЕКЦЫЙНАЕ БЮРО паведамляюць, што з 1 жніўня яны перамясціліся з Першамайскай, 7 на вул. Карла Маркса, 3.

Па ўсіх гаспадарчых справах ЦК т-ва „Чырв. Крыжа", а таксама па Дэзбюро (заключэнне ўмоў на дэзінфекцыю двароў, сметнікаў, скрынак і т. д.)—звяртацца па вышэйпаказанаму адрасу.

Праўленне саюза совецкіх пісьменнікаў, ЦБ работнікаў літаратурнай працы, партком пісьменнікаў г. Менска выражаюць сваё глыбокае спачуванне і вялікі жаль сям'і Рыгора МУРАШКІ з поваду трагічнай смерці СЫНА ГЕНРЫХА.

Выпускаючы — А. КРУЧКОЎ, ст. карэктар — БЯРОЗАВІК, ст. метранпаж — Н. ПЕРАКЛАДНЕЎ, ст. стэрэатыпер — Е. КАГАН, ст. друкар З. РУБІН.

Адказны рэдактар Н. ЛЕНЦНЕР.

Менск, друкарня «Звязды».

Упаўн. Галоўлітбела № Б—...